

SUOMEN AKATEMIAN TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2010

1. Toimintakertomus	
Yhteenveto	1
1.1 Johdon katsaus	4
1.2 Vaikuttavuus	5
1.2.1 Tutkimuksen laatu vahvistuu	6
1.2.2 Tutkijanura kehittyy	11
1.2.3 Tieteen asema ja näkyvyys vahvistuvat	14
1.2.4 Strategiset kumppanuudet vahvistuvat	18
1.3 Toiminnallinen tehokkuus	23
1.3.1 Toiminnan taloudellisuus	26
1.3.2 Toiminnan tuottavuus	27
1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	28
1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma	28
1.4 Tuotokset ja laadunhallinta	29
1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	29
1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	29
1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen hallintovirastossa	31
1.5.1 Henkilöstö	31
1.5.2 Työhyvinvointi	33
1.5.3 Koulutus ja kehittäminen	33
1.5.4 Sairauspoissaolot	34
1.5.5 Vaihtuvuus	35
1.5.6 Työvoimakustannukset	35
1.6 Tilinpäätösanalyysi	36
1.6.1 Rahoituksen rakenne	36
1.6.2 Talousarvion toteutuminen	37
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma	38
1.6.4 Tase	38
1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	39
1.8 Arviointien tulokset	40
1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	41
2. Talousarvion toteutumalaskelma	42
3. Tuotto- ja kululaskelma	44
4. Tase	45
5. Liitetiedot	47
6. Allekirjoitukset	54
LIITE	
Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Akatemian välisen tulossopimuksen liite päivitettyinä siten, että se sisältää toteutumatiiedot vuosilta 2007–2010	

Yhteenveto

Tavoite 1. Suomen Akatemia edistää kansainvälisesti korkeatasoista ja eettisesti kestäväää tutkimusta, tutkimuksen uusiutumista, uusia monitieteisiä ja tieteidenvälisiä tutkimusaiheita ja lähestymistapoja etsivää tutkimusta, tutkimusalojen laajan osaamispohjan vahvistamista yhteiskunnassa sekä tieteellisten läpimurtojen syntymistä.

- Akatemialla on keskeinen, selkeä ja arvostettu rooli suomalaisen tieteellisen tutkimuksen korkean laadun ja kansainvälisen tunnettuuden edistäjänä sekä tutkimuksen yhteiskunnallisen arvostuksen vahvistajana.
- Käytävissä oleva tutkimusrahoitus kasvoi noin 7 % ilman tutkimusvirkojen muuntopäätösten teknistä lisäystä. Vuonna 2010 Akatemia teki tutkimusrahoituspäätöksiä 324 miljoonan euron arvosta. Lisäksi Akatemia teki tutkimusvirkojen muuntopäätöksiä yhteensä 66 miljoonalla eurolla. Kilpaillun tutkimusrahoituksen kasvun myötä myös tutkimuksen tieteellinen taso on vahvistunut.
- Vuonna 2010 käsiteltyjen hakemusten lukumäärä oli 4 017, kun edellisenä vuonna vastaava määrä oli 4 391. Rahoitettujen hakemusten lukumäärä on laskenut vuosina 2006 – 2010 (2 510 vuonna 2006 ja 1 230 vuonna 2010). Rahoittamatta jääneiden hankkeiden määrä on pysynyt lähes ennallaan. Hakupaine on siten kasvanut.
- Yleisessä tutkimusmäärärahaossa rahoituksen saaneista hakemuksista 94 % oli arvioitu erinomaisiksi tai erittäin hyväiksi. Tutkijalähtöisiin tutkimushankkeisiin (yleiset tutkimusmäärärahat) osoitettiin aikaisempaa enemmän rahaa. Tutkimusmäärärahahakijoista 18 % sai myönteisen päätöksen, haetusta rahoituksesta voitiin myöntää 16 % (Vuonna 2009 vastaavat prosentiosuudet olivat 22 % ja 14 %).
- Tutkimuksen huippuyksikköohjelmissä rahoituksessa oli yhteensä 41 huippuyksikköä: 23 yksikköä vuosien 2006–2011 ohjelmassa ja 18 yksikköä vuosien 2008–2013 ohjelmassa. Akatemian myöntämä keskimääräinen rahoitus on 490 000 euroa/vuosi huippuyksikköä kohden, mikä on keskimäärin 17 % yksiköiden kokonaisrahoituksesta.
- Vuonna 2010 käynnistettiin huippuyksikköohjelman 2012–2017 haku. Vuoden 2010 aikana arvioitiin hakuun jätetyt aiesuunnitelmat ja Akatemian hallitus päätti valita toiselle hakukierrokselle 36 yksikköä, joilta pyydetään varsinainen hakemus.
- Suomen Akatemia teki tutkimusohjelman Ilmastomuutos - vaikutukset ja hallinta (FICCA 2011 – 2014) rahoituspäätökset sekä kuuteen muuhun tutkimusohjelmaan liittyvien kansainvälisten hakujen rahoituspäätökset.
- Vuonna 2010 Akatemialla oli käynnissä yhteensä kaksitoista tutkimusohjelmaa.
- Suomen Akatemian rahoittama tutkimus on monimuotoista. Vuonna 2010 Akatemian tutkimusrahoitus jakautui monille tutkimusaloille yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa.
- Suomalaisten tutkijoiden kansainvälisten julkaisujen lukumäärä oli 9 319 vuonna 2010.

Tavoite 2. Suomen Akatemia tukee kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkijakunnan kehittymistä, uusiutumista ja monipuolistumista sekä lisää tutkijanuran houkuttelevuutta.

- Vuonna 2010 oli valtakunnallinen tohtoriohjelmien tutkijakoulutuspaikkojen ja toiminnan rahoituksen haku. Hakemuksia saapui yhteensä 130 kpl (47,7 milj. euroa toiminnan rahoitukseen ja 2008 koulutuspaikkaa).
- Akatemialla oli 282 akatemiatutkijan ja 41 akatemiaprofessorin tehtävää. Akatemiatutkijan määrärahaa hakeneista 13 % sai rahoituksen (15 % vuonna 2009).

- Toimintakertomusvuonna myönnettiin 154 uutta tutkijatohtorin projektin kolmivuotista määrärahaa (31.12.2010 yhteensä 507). Tutkijatohtorin projekti -määrärahaa hakeneista 21 % sai rahoituksen (23 % vuonna 2009).
- Tutkijankoulutusta tuettiin myös ohjelmarahoituksen, huippuyksikköohjelmien ja hankerahoituksen kautta.
- Suomalaiset tutkijat menestyivät hyvin EU:n 7. puiteohjelman European Research Counciliin (ERC) hauissa.
- Akatemia tuki tutkijoiden kansainvälistä liikkuvuutta ja kansainvälistä yhteistyötä myöntämällä rahoittajaorganisaatioiden kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvia apurahoja.
- Akatemia toteutti neljä yhteisrahoitteista tutkimushankehakua keskeisten yhteistyömaiden Intian, Japanin, Kiinan ja Saksan kanssa.
- Akatemia teki edelleen tunnetuksi Finland Distinguished Professor -rahoitusohjelmaa ja strategisen huippututkimuksen keskittymiä (SHOK) yhdessä Tekesin kanssa.

Tavoite 3. Suomen Akatemia edistää tieteen ja tutkimuksen asemaa sekä rahoittamansa tutkimuksen tulosten ja asiantuntemuksen hyväksikäyttöä julkisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämässä hyvinvoinnin, sivistyksen ja kulttuurin edistämiseksi sekä yhteiskunnan kilpailukykyä parantamiseksi.

- Akatemian henkilöstö oli laajasti edustettuna merkittävässä kansallisissa ja kansainvälisissä neuvottelukunnissa, komiteoissa ja työryhmissä.
- Vuonna 2010 Suomen Akatemialla oli käynnissä yhdeksän kansainvälisesti verkostoitunutta tutkimusohjelmaa, joissa oli mukana kaksikymmentä ulkomaista rahoittajaa kuudestatoista maasta.
- Kymmenen kansallista rahoittajaa oli mukana rahoittamassa Suomen Akatemian tutkimusohjelmia. Rahoittajana oli myös yrityksiä. Suomen Akatemian ja Tekesin yhteistyö oli tiivistä muun muassa tutkimusohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Lisäksi Suomen Akatemian ja Tekesin yhteistyö oli tiivistä muun muassa kansainvälisessä yhteistyössä, erityisesti EU:n yhteisessä ohjelmasuunnittelu (Joint Programming) ja puiteohjelmatyöskentelyssä.
- Vuonna 2010 Suomen Akatemia osallistui kolmen pohjoismaisen huippuyksikköohjelman sekä yhden huippututkimusaloitteen rahoittamiseen.
- Suomen Akatemia oli vuonna 2010 partnerina 15 ERA-NET – verkostossa. Useat ERA-NET -verkostot käynnistivät vuonna 2010 yhteisen tutkimushankehaun. Jatkossa ERA-NET verkostot toimivat omina rahoitusverkostoinaan tai osana yhteistä ohjelmasuunnittelua (Joint Programming), joka on uusi ja merkittävä aloite eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistamiseksi.
- Suomen Akatemia osallistui aktiivisesti Euroopan tiedesäätiön (ESF) toimintaan. Yhteistyötä tehtiin tiedepoliittikkaa, rahoittajayhteistyötä ja tutkimusrahoitusta koskevissa kysymyksissä.

Tavoite 4. Strategiset kumppanuudet ovat Suomen Akatemian tärkeä keino tutkimuksen laadun vahvistamiseksi, tutkijanuran kehittämiseksi sekä tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistamiseksi.

- Akatemian toimintaa ja sen rahoittamaa tutkimusta tehtiin tunnetuksi tiedottamalla, toimittajatapaamisissa, tiedeamaiaisissa, tiedotustilaisuuksissa, esittein, verkkosivuilla, sosiaalisen median kautta (blogit, Facebook, Twitter, YouTube), verkkolehdeillä, uutiskirjeillä ja yleisötapahtumissa.
- Akatemian suurelle yleisölle tarkoitettulla verkkosivustolla, www.tietysti.fi, kerrotaan yleistajuisesti tiedestä, tutkijoista ja tutkijanurasta.

- Akatemia teki tiedettä tunnetuksi yhdessä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa ylläpitämällä sähköistä tiedeasiantuntijapalvelua EtsiXpertti.fi.
- Lukiolaisten tiedekilpailu Viksu järjestettiin edellisvuosien tapaan herättämään nuorten kiinnostusta tieteeseen ja tutkijanuraan.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

- Vuoden 2010 lopussa Akatemian hallintoviraston henkilökuntaan kuului 159 henkilöä (164 henkilöä vuonna 2009). Edellisten lisäksi 17 henkilöä oli virkavapaalla. Henkilöstön lukumäärä väheni 3 % vuoteen 2009 verrattuna. Akatemian henkilötyövuosien määrä oli 154 henkilötyövuotta, mikä on 2,5 % vähemmän kuin vuonna 2009 (158 htv vuonna 2009).
- Vuonna 2010 toimintamomentilta oli palkattu 141,2 henkilötyövuotta, tutkimusmäärärahoista tutkimusohjelmien koordinoititehtäviin 10,2 henkilötyövuotta ja ulkopuolisilla varoilla (mm. ERA-Net) 2,8 henkilötyövuotta.

Hallintoviraston voimavarat

- Vuonna 2010 hallintoviraston kokonaiskustannukset olivat 13,3 milj. euroa. Kokonaiskustannukset sisältävät toimintamenot, tutkimusohjelmien koordinoititehtävistä aiheutuvat kustannukset sekä yhteisrahoitteisten hankkeiden kustannukset. Henkilöstökustannukset kattoivat 63,8 % kokonaiskustannuksista. Palkkioiden ja ylitiöiden osuus oli 10,2 % ja ostopalvelujen osuus 24,5 % kokonaiskustannuksista. Tilojen ja muiden erilliskustannusten, kuten aineiden ja tarvikkeiden, matkakulujen ja painotuotteiden osuudet olivat yhteensä 25 % kokonaiskustannuksista.

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Vuosi 2010 oli Suomessa ja koko Euroopassa uuden tiedepolitiikan suunnittelun vuosi. Talouden taantuman kääntämisessä kestävä kasvun tielle nähdään aivan keskeisenä tieteen, tutkimuksen ja niihin perustuvan uudistumisen ja osaamisen merkitys. Suomen Akatemia hyväksyi syksyllä 2010 uuden päivitetyn Akatemian strategian. Strategia korostaa tieteen laatua ja vaikuttavuutta, tieteellisen tutkimuksen aseman vahvistamista ja tutkimuksen kansainvälisyyttä.

Ihmiskunnan suuret haasteet korostavat tieteellisen tutkimuksen merkityksen kasvua. Euroopassa kootaan yhteen suuriin haasteisiin liittyvää kansallista tutkimusrahoitusta. Suomalaisten tutkijoiden on syytä pyrkiä mukaan näihin parhaiden tutkijoiden verkostoihin.

Suomen Akatemian merkitys suomalaisen tieteen rahoittajana ja edistäjänä on vahva. Akatemia teki tutkimusrahoituspäätöksiä 324 miljoonan euron arvosta. Käytettävissä oleva tutkimusrahoitus kasvoi noin 7 %. Vuonna 2010 toimeenpantiin rahoitusmuotouudistus.

Tutkimuksen infrastruktuurit ovat tieteen tulevaisuuden avaintekijöitä. Suomessa on laadittu kunnianhimoinen tutkimuksen infrastruktuurien tiekartta, jonka toteuttaminen odottaa maamme tulevan hallituksen päätöksiä. Vuonna 2010 toteutetuissa infrastruktuurihauissa vahvistettiin 28 miljoonalla eurolla tieteen edellytyksiä.

Suomalaiset tutkijat menestyivät vuonna 2010 varsin hyvin Euroopan tiedeneuvoston (ERC) rahoitushauissa. Suomen Akatemia on tunnistanut lahjakkaita ja motivoituneita nuoria tutkijoita ja tarjonnut heille sellaisen rahoituksen tutkimuksen tekemiseen, että he ovat nousseet tieteen kärkijoukkoon ja voivat menestyksekkäästi kilpailla kansainvälisestä tiederahoituksesta. Suomalaiset tutkijat saivat myös merkittäviä kansainvälisiä tiedepalkintoja. Lähes kaikilla näillä tutkijoilla oli ollut vahva ja pitkäaikainen Suomen Akatemian tuki takanaan.

Yksi vuoden tähtihetkistä oli Euroopan unionilta saatu Itämeren tutkimusohjelma BONUSKSEN hyväksyntä unionin perustamissopimuksen artiklan 185 tarkoittamaksi itsenäiseksi tutkimusohjelmaksi. Se antaa edellytykset Itämeren alueen tutkijoiden entistä korkeatasoisemman tieteen tekemiseen ja haastaa päätöksentekijät ja kansalaiset vuoropuheluun tutkijoiden kanssa. BONUS – ohjelman kehitys on hieno esimerkki siitä, miten Suomen Akatemian aktiivisuuden ja yhteistyökyvyn avulla on luotu aivan uusia tieteen yhteistyön rakenteita ja verkostoja.

Vuonna 2010 Akatemian hallintovirastossa toteutettiin lukuisia mm. hallinnon kehittämiseen, kansainvälistymisen tehostamiseen, strategisten kumppanuuksien vahvistamiseen tähtääviä, Akatemian strategiaa toteuttavia kehittämishankkeita. Hankkeet ovat tarjonneet henkilökunnalle mahdollisuuden olla kehittämässä Suomen Akatemian toimintaa oman osaamisensa pohjalta. Ne tulevat parantamaan entisestään Akatemian hallintoviraston toiminnan laatua sekä Akatemian vaikuttavuutta keskeisenä toimijana kansallisessa tiede- ja innovaatiojärjestelmässä.

Vuosi 2010 oli Akatemian hallituksen ja tieteellisten toimikuntien jäsenille heidän kolmivuotisen toimikautensa ensimmäinen. Kuluneena vuonna Akatemian henkilöstön sekä hallituksen ja toimikuntien jäsenten aktiivinen ja

tuloksellinen työ suomalaisen tieteen parhaaksi luo hyvät edellytykset jatkaa tieteellisen tutkimuksen edistämistä ja tieteen uusien tulosten etsimistä ja hyödyntämistä.

Markku Mattila

Pääjohtaja

1.2 Vaikuttavuus

Suomen Akatemian strategiassa korostetaan tutkimuksen vaikuttavuutta ja vaikuttavuusarviointia. Vuonna 2010 Suomen Akatemia on vahvistanut vaikuttavuusarviointitoiminnan edellytyksiä perustamalla Johdon tuki -yksikön, jonka keskeisenä tavoitteena on vahvistaa sekä tutkimus- ja innovaatiojärjestelmätason että Akatemian omaan toimintaan liittyvää vaikuttavuuden arviointitoimintaa sekä edellisten nivomista entistä tiiviimmin osaksi Akatemian strategiatyötä.

Toimintakertomusvuonna Akatemia julkaisi edellisenä vuonna julkaistun Suomen tieteen tilan ja tason analyysien jatkoksi vertailevan selvityksen kuuden Suomen kanssa vertailukelpoisen maan (Alankomaat, Irlanti, Norja, Sveitsi ja Tanska) tiedepoliitikoista. Vertailussa keskityttiin 2000-luvun tutkimus- ja tiedepoliittisiin toimenpiteisiin ja siihen, millaisia vaikutuksia näillä on ollut maiden tieteen tasoon. Selvitys osoittaa, että kaikki vertailut maat ovat 2000-luvun ajan kehittäneet aktiivisesti ja johdonmukaisesti tutkimustoimintansa edellytyksiä ja instrumentteja. Suomi kuuluu tähän ryhmään, mutta edelläkävijäasemaa sillä ei ole. Lisäksi selvityksen perusteella voidaan todeta, että millään maalla ei näytä olevan varaa olla toteuttamatta tai vähintään kokeilematta edelläkävijämaaksi koetussa maassa tehtyjä toimenpiteitä vaikka niiden hyödyllisyydestä ei olisikaan varmuutta. Selvityksen perusteella Suomi eroaa tutkituista viidestä maasta ainakin seuraavien seikkojen perusteella: Suomessa tutkimuksen kansainvälistymisaste on matala, kilpaillun rahoituksen osuus korkeakoulusektorin tutkimustoiminnassa on Suomessa suuri, temaattisesti suunnattujen rahoitusinstrumenttien suhteellinen merkitys on Suomessa suuri, Suomessa tohtorikoulutuksen rooli on erittäin suuri, konkreettiset panostukset tutkimusinfrastruktuureihin ovat monissa maissa Suomea suurempia, Suomen haasteena houkuttelevuudessa on erityisesti tutkijoiden palkkaus, joka on kautta linjan vertailumaita jäljessä.

Arviointi- ja ennakointiyhteistyötä myös pohjoismaisten tutkimusorganisaatioiden kanssa jatkettiin aktiivisesti. Akatemia osallistui NORIA Net -yhteistyöhankkeeseen (NIRPA), jonka tavoitteena on parantaa ymmärrystä globalisaation vaikutuksista tutkimusrahoitusjärjestelmiin. Hankkeen aikana järjestetään kolme kansainvälistä seminaaria. Vuonna 2010 järjestettiin seminaarit Tukholmassa ja Oslolla. Hankkeen kolmas seminaari järjestetään vuonna 2011 Helsingissä. Suomi oli myös edelleen mukana NORIA-net -hankkeessa, jossa kehitetään bibliometrisiä indikaattoreita, joita voidaan hyödyntää Suomen tieteen tason kansainvälisissä vertailuissa. Hankkeessa tuotettiin kaksi raporttia: International Research Cooperation in the Nordic countries sekä Bibliometric Research Performance Indicators for the Nordic Countries. Hankkeen toinen osa, jossa keskitytään yliopistokohtaisten bibliometrinen tietojen tuottamiseen, jatkuu vuonna 2011.

Toimintakertomusvuonna Akatemia jatkoi Tekesin kanssa vuonna 2008 aloittamaansa tieteen, teknologian ja innovaatiotoiminnan hanketta, jonka tavoitteena on muodostaa kokonaisnäkemys tieteen, teknologian ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuudesta. Jatkohankkeessa valitaan panosten, toimintojen ja tuotosten vaikuttavuutta kuvaavia indikaattoreita. Hanke toteutetaan tiede- ja teknologianeuvoston suosituksen pohjalta.

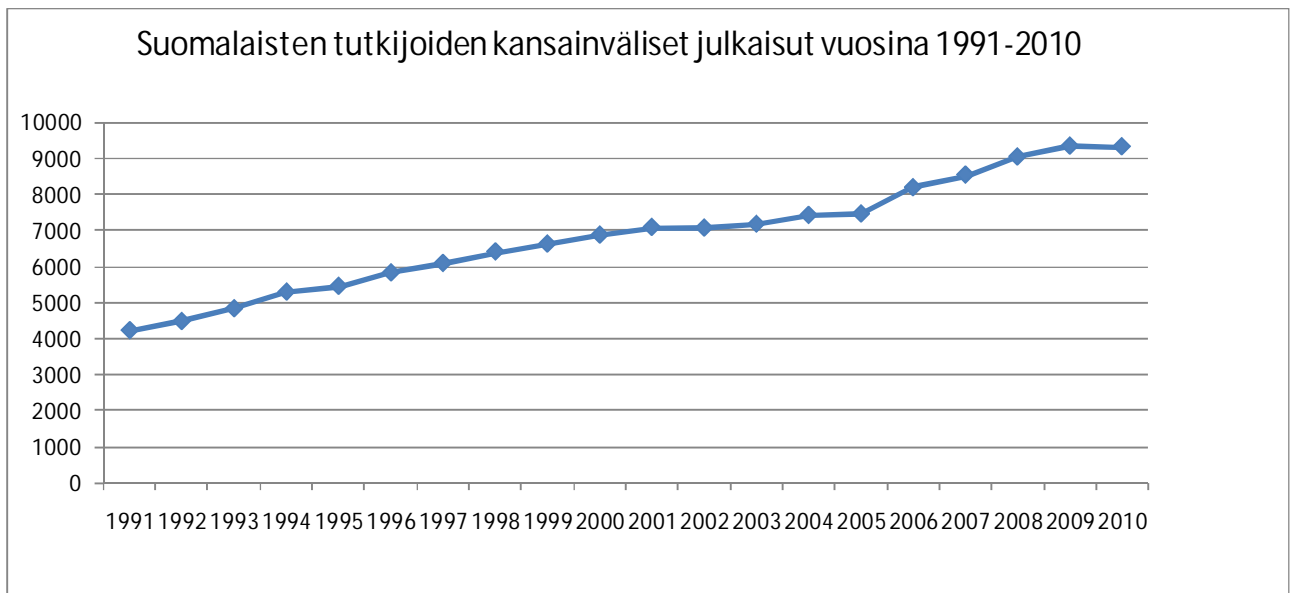
1.2.1 Tutkimuksen laatu vahvistuu

Tavoite 1. Suomen Akatemia edistää kansainvälisesti korkeatasoista ja eettisesti kestäväää tutkimusta, tutkimuksen uusiutumista, uusia monitieteisiä ja tieteidenvälisiä tutkimusaiheita ja lähestymistapoja etsivää tutkimusta, tutkimusalojen laajan osaamis pohjan vahvistamista yhteiskunnassa sekä tieteellisten läpimurtojen syntymistä.

Huhtikuussa 2010 Akatemian hallitus päätti uusista tutkimusrahoitusmuodoista. Rahoitusmuodot on jaettu kolmeen pääluokkaan: tutkimus, tutkija, tutkimusympäristö. Eräänä keskeisenä tavoitteena oli selkiyttää rahoitusmuotoja tutkijalle sekä rahoittaa aiempaa suurempia kokonaisuuksia.

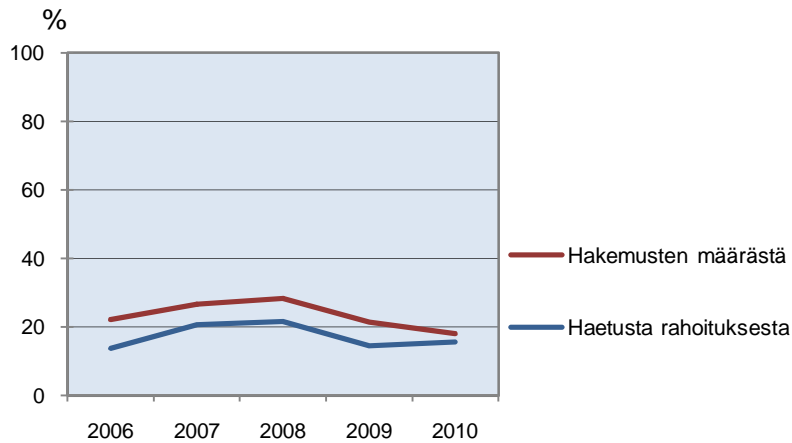
Tutkimuksen korkeatasoisuus

Suomen tutkimustoiminnan tuloksellisuutta tieteellisten julkaisujen määrinä tarkasteltaessa kehitys on ollut suotuisaa (9 319 julkaisua vuonna 2010) (kuvio 1).

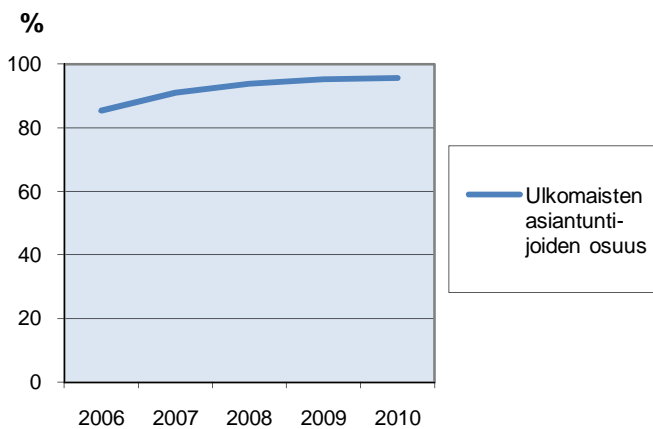
Kuvio 1. Suomen julkaisumäärä vuosina 1991–2010. Lähde: Thomson Reuters, Web of science -tietokannat, 3.2.2011: SCI (Science Citation Index Expanded), SSCI (Social Sciences Citation Index), A&HCI (Arts and Humanities Citation Index).

Vuonna 2010 yleisessä tutkimusmääräraha haussa rahoituksen saaneista hakemuksista 94 % oli arvioitu erinomaisiksi tai erittäin hyväksi (arvosana 5 tai 6 asteikolla 1-6). Tutkijalähtöisiin tutkimushankkeisiin (yleiset tutkimusmäärärahat) osoitettiin aikaisempaa enemmän rahaa. Tutkimusmääräraha hakijoista 18 % sai myönteisen päätöksen, haetusta rahoituksesta voitiin myöntää 16 % (Vuonna 2009 vastaavat prosentiosuudet olivat 22 % ja 14 %) (kuvio 2.).

Kuvio 2. Myöntöjen osuus hakemusten määrästä ja haetusta rahoituksesta yleisessä tutkimusmäärärahaossa vuosina 2006 – 2010 (%)

Akatemia vahvisti kansainvälistä yhteistyötä erityisesti tieteellisten asiantuntijoiden käyttämiseksi arvioinneissa. Yleisissä tutkimusmäärärahaissa ja ns. tutkijan tehtävä-hauissa ulkomaisten asiantuntijoiden osuus oli 96 % vuonna 2010. Samaa asiantuntijapaneelia voidaan käyttää eri rahoitusmuodoissa. Terveystutkimuksen toimikunta toteutti tammikuun hakemusten arvioinnin järjestämällä poikkeuksellisesti arviointipaneelit Bostonin lähellä Cambridgessa. Kokeilu oli onnistunut ja laadukkaiden lausuntojen lisäksi kustannukset olivat hie- man pienemmät kuin vastaavasti Suomessa järjestetyt paneelit.

Kuvio 3. Ulkomaisten asiantuntijoiden osuus käytetyistä tieteellisistä asiantuntijoista yleisissä tutkimusmääräraha-, akatemiatutkija- ja tutkijatohtorihauissa vuosina 2006 – 2010 (%).

Vuonna 2010 oli käynnissä kaksi kansallista tutkimuksen huippuyksikköohjelmaa, joissa rahoitettiin yhteensä 41 huippuyksikköä: 23 yksikköä vuosien 2006–2011 ohjelmassa ja 18 yksikköä vuosien 2008–2013 ohjelmassa. Akatemian myöntämä keskimääräinen rahoitus oli 490 000 euroa/vuosi huippuyksikköä kohden. Huippuyksikköohjelman 2008–2013 jälkimmäisen kolmivuotiskauden rahoitusneuvottelut käytiin syksyllä 2010. Ohjelmien kokonaisrahoitukset ovat 2006–2011 ohjelmassa 63,1 miljoonaa euroa ja 2008–2013 ohjelmassa 56,3 miljoonaa euroa.

Vuonna 2010 käynnistettiin huippuyksikköohjelman 2012–2017 haku. Hakuun tulleet 135 aiesuunnitelmää arvioitiin kansainvälisillä vertaisarvioitsijoilla ja Akatemian hallitus valitsi jatkokon 36 huippuyksikköhakemusta. Päätökset uusista huippuyksiköistä tullaan tekemään kesän 2011 aikana.

Vuoden 2010 aikana tiedotettiin aktiivisesti Suomen Akatemian huippuyksikköstrategiaan tehdystä uudesta linjauksesta, jonka pääasiana olivat tavoite kasvattaa huippuyksikkörahoitusta yksikköä kohden, mahdollistaa akatemianhankerahoituksen hakeminen jälkimmäisellä kolmivuotisrahoituskaudella ja olla rajoittamatta peräkkäisten huippuyksikkökausien lukumäärää.

Akatemia teki tutkimusohjelman Ilmastonmuutos - vaikutukset ja hallinta (FICCA 2011 – 2014) rahoituspäätökset sekä 5 käynnissä olevaan tai alkavaan ohjelmaan liittyvän kansainvälisen haun rahoituspäätökset (v. 2009: 3, v. 2008: 2):

- Ilmastonmuutos - vaikutukset ja hallinta (FICCA 2011 – 2014)
- Lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys (SKIDI-KIDS 2010 – 2014)
- Asumisen tulevaisuus ASU-LIVE (2011 -2015)
- Kestävä tuotanto ja tuotteet (KETJU 2006 - 2013)
- Fotoniikka ja modernit kuvantamismenetelmät (2010 - 2013)

Toimintakertomusvuonna oli käynnissä yhteensä kaksitoista tutkimusohjelmaa:

- Fotoniikka ja modernit kuvantamismenetelmät (2010 - 2013)
- Jokapaikan tietotekniikka ja monimuotoinen viestintä (MOTIVE 2009 - 2012)
- Kansanterveyden haasteet -tutkimusohjelma (SALVE 2009 - 2012)
- Kestävä energia (SusEn 2008 - 2012)
- Kestävä tuotanto ja tuotteet (KETJU 2006 - 2013)
- Laskennallisten tieteiden tutkimusohjelma - malleja ja sovelluksia yhteiskuntatieteistä luonnontieteisiin (LASTU 2010 – 2015)
- Lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys (SKIDI-KIDS 2010 – 2014)
- Nanotiede (FinNano 2006 - 2010)
- Päihteet ja addiktio (ADDIKTIO 2007 - 2010)
- Ravitsemus, elintarvikkeet ja terveys (ELVIRA 2006 - 2010)
- Työn ja hyvinvoinnin tulevaisuus (WORK 2008 - 2011)
- Valta Suomessa (2007 - 2010)

Tutkimuksen monimuotoisuus

Suomen Akatemia rahoittaa tutkimusta monimuotoisesti (taulukko 1.). Vuonna 2010 Akatemian tutkimusrahoitus jakautui monille tutkimusalaille yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa. Akatemian myöntämästä rahoituksesta kohdentui 84 % yliopistoille.

Tutkimusala	2007	%	2008	%	2009	%	2010	%
Filosofia	3 973,6	1,5	4 558,8	1,6	4 697,2	1,6	5 534,8	1,7
Kielitieteet	3 715,9	1,4	8 918,1	3,1	6 726,5	2,2	6 438,8	2,0
Taiteiden tutkimus	4 917,7	1,9	4 300,7	1,5	3 661,8	1,2	5 759,6	1,8
Teologia	2 429,1	0,9	2 341,4	0,8	1 590,0	0,5	2 543,2	0,8
Historia ja arkeologia	7 126,5	2,8	6 587,8	2,3	8 367,8	2,8	6 512,6	2,0
Kulttuurien tutkimus	1 701,3	0,7	1 865,1	0,7	3 193,9	1,1	3 079,5	1,0
Kansantaloustiede	3 053,1	1,2	2 598,3	0,9	2 713,3	0,9	3 347,3	1,0
Liiketaloustiede, talousmaantiede ja tuotantotalous	5 114,6	2,0	4 601,0	1,6	5 451,8	1,8	5 084,5	1,6
Oikeustiede	3 509,7	1,4	3 056,7	1,1	2 645,2	0,9	5 120,1	1,6
Sosiaalitieteet	10 920,9	4,2	8 897,0	3,1	12 231,7	4,0	8 511,1	2,7
Psykologia	4 752,6	1,8	5 602,7	2,0	5 145,8	1,7	5 953,5	1,9
Kasvatustiede	3 296,4	1,3	3 551,7	1,2	7 052,2	2,3	4 631,9	1,4
Valtio-oppi ja hallintotiede	5 791,1	2,2	5 403,8	1,9	3 878,9	1,3	6 882,4	2,1
Viestintä- ja informaatiotieteet	2 321,9	0,9	4 032,7	1,4	3 698,0	1,2	1 956,0	0,6
Tilastotiede	1 957,3	0,8	392,1	0,1	256,0	0,1	833,9	0,3
Matematiikka	6 961,8	2,7	7 217,2	2,5	9 046,4	3,0	11 030,3	3,4
Tietojenkäsittelytieteet	12 169,0	4,7	20 610,6	7,2	13 343,5	4,4	13 058,8	4,1
Sähkötekniikka ja elektroniikka	10 813,7	4,2	10 844,4	3,8	13 950,6	4,6	14 947,4	4,7
Geotieteet	4 719,0	1,8	8 085,3	2,8	5 537,3	1,8	11 714,2	3,7
Avaruustieteet ja tähtitiede**	6 385,2	2,5	6 618,9	2,3	8 188,6	2,7	6 163,9	1,9
Fysiikka***	26 249,2	10,2	31 134,1	10,9	39 002,6	12,9	36 069,3	11,2
Kemia	11 116,7	4,3	14 767,2	5,2	11 795,6	3,9	17 942,1	5,6
Prosessi- ja materiaalitekniikka	4 449,7	1,7	3 349,2	1,2	5 255,9	1,7	3 837,3	1,2
Kone- ja valmistustekniikka	3 351,2	1,3	667,5	0,2	4 997,7	1,7	4 823,5	1,5
Rakennus- ja yhdyskuntatekniikka	1 128,9	0,4	778,6	0,3	2 490,7	0,8	354,0	0,1
Arkkitehtuuri ja teollinen muotoilu	189,0	0,1	255,0	0,1	250,2	0,1	1 172,2	0,4
Maantiede	3 593,6	1,4	1 850,1	0,6	2 465,1	0,8	2 608,9	0,8
Maatalous- ja elintarviketieteet	1 501,2	0,6	1 395,8	0,5	3 804,2	1,3	434,4	0,1
Metsätieteet	4 330,5	1,7	4 008,0	1,4	4 011,6	1,3	4 018,0	1,3
Biokemia, molekyylibiologia, mikrobiologia, perinnöllisyystiede	46 053,0	17,8	39 675,0	13,9	39 217,3	13,0	60 210,6	18,8
Solu- ja kehitysbiologia, fysiologia ja ekofysiologia	10 347,2	4,0	11 844,2	4,2	13 398,2	4,4	10 371,2	3,2
Ympäristötekniikka	1 674,9	0,6	1 139,2	0,4	784,0	0,3	978,9	0,3
Ympäristöpolitiikka, -talous ja -oikeus	2 840,7	1,1	1 498,4	0,5	3 735,7	1,2	1 967,9	0,6
Ekotoksikologia, ympäristön tila ja ympäristön vaikutukset	3 312,5	1,3	3 561,7	1,2	4 002,4	1,3	2 840,4	0,9
Ekologia, evoluutiotutkimus ja systematiikka	11 352,9	4,4	19 337,2	6,8	17 049,7	5,6	14 532,4	4,5
Muu ympäristön ja luonnonvarojen tutkimus	1 612,8	0,6	3 477,2	1,2	3 636,8	1,2	5 009,6	1,6
Farmasia	1 547,5	0,6	2 349,7	0,8	2 967,5	1,0	3 185,8	1,0
Kliininen lääketiede	9 267,5	3,6	9 633,7	3,4	8 990,5	3,0	13 516,1	4,2
Ravitsemustiede	597,6	0,2	1 867,5	0,7	1 641,6	0,5	963,2	0,3
Kansanterveystiede	5 273,7	2,0	10 348,8	3,6	8 358,7	2,8	5 302,2	1,7
Hoitotiede	0,0	0,0	136,9	0,0	394,6	0,1	7,0	0,0
Hammaslääketiede	25,1	0,0	1 922,5	0,7	1 715,4	0,6	720,4	0,2
Eläinlääketiede	2 047,0	0,8	36,0	0,0	852,6	0,3	400,7	0,1
Liikuntatiede	1 090,2	0,4	142,0	0,0	23,7	0,0	560,0	0,2
Kaikki yhteensä	258 583,0	100,0	285 259,5	100,0	302 218,3	100,0	320 929,7	100,0

Taulukko 1. Tutkimusrahoituspäätökset tutkimusaloittain vuosina 2007 - 2010 (1 000€ / %)*

*) tämän lisäksi osoitettiin mm. Tieteellisten seurain valtuuskunnalle tieteellisten seurojen valtionavustuksiin (920 000 €), kansainvälisten tieteellisten konferenssien sekä kansallisten tieteellisten seminaarien tukemiseen (820 000 €) sekä tiedeakatemioiden ja tiedepoliittisten yhdistysten valtionavustuksiin (200 000 €) ja tutkimusohjelmien koordinointiin liittyviin kustannuksiin (862 000 €).

**) ml. ESO:n vuotuinen jäsenmaksu (2 137 000 € v. 2010).

***) ml. Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksen (CERN) jäsenmaksu (11 303 785 € v. 2010).

Tutkimusedellytykset

Tutkimusinfrastruktuurit

Suomen Akatemia toteutti vuonna 2010 kolme infrastruktuurihakua, joissa rahoitettiin tutkimuksen infrastruktuureita yhteensä noin 28 miljoonalla eurolla. Rahoituksesta oli osa vuoden 2010 ja osa vuoden 2011 budjetistä.

Tutkimusinfrastruktuurihaku 2010 (FIRI2010)

FIRI2010-haun rahoituksella tuettiin uuden tutkimusinfrastruktuurin rakentamista tai olemassa olevan tutkimusinfrastruktuurin merkittävää uudistamista. Rahoitus kohdennettiin yliopistojen priorisoimiin laajoihin infrastruktuurikonaisuuksiin, jotka tukevat paikallisia tai kansallisen tiekartan mukaisia tutkimusinfrastruktuureja.

FIRI2010 – haussa rahoitettiin yhteensä 20,8 milj. eurolla 24 hanketta. Näistä kaksi on laajaa yhteishanketta, joissa on yhteensä 17 kumppania. FIRI2010-haussa rahoitetuista hankkeista 17 hanketta on kansallisella tiekartalla (2009) ja näistä 15 hankkeella on kytkentä myös eurooppalaiselle tiekartalle (ESFRI 2006 ja 2008). Rahoitusta osoitettiin noin 14,6 miljoonaa euroa hankkeille, joilla on kytkentä joko kansalliselle tai eurooppalaiselle tiekartalle (ESFRI).

Tutkimusinfrastruktuurien kutsuhaut 2010

Kutsuhaut tammikuussa ja lokakuussa koskivat kansallisen tiekartan ja ESFRI tiekartan (2006) mukaisia tutkimusinfrastruktuurihankkeita, ICOSia (Integrated Carbon Observing System) ja biotieteiden hankekokonaisuutta (EATRIS, BBMRI ja ELIXIR).

Tammikuun kutsuhakuun oli osoitettu 2 miljoonaa euroa vuoden 2010 talousarvioista valtuuteen sitomatonta määrärahaa. Lokakuun kutsuhakuun oli osoitettu 5 miljoonaa euroa vuoden 2011 talousarvioista valtuuteen sitomatonta määrärahaa.

Taulukossa 2 on esitetty rahoitettujen tutkimusinfrastruktuurihankkeiden sijoittuminen eri tutkimusaloille.

Rahoituspäätökset	2010	2011	2010 haku yhteensä
Tutkimusala			
Kielitieteet		1 597 430	1 597 430
Valtio-oppi ja hallintotiede	1 065 630		1 065 630
Viestintä- ja informaatiotieteet		158 250	158 250
Tietojenkäsittelytieteet	405 000	1 276 090	1 681 090
Sähkötekniikka ja elektroniikka	654 040		654 040
Geotieteet		1 500 000	1 500 000
Fysiikka	4 231 170	3 049 080	7 280 250
Kemia	448 990	307 890	756 880
Kone- ja valmistustekniikka		502 970	502 970
Biokemia, molekyylibiologia, mikrobiologia	3 966 260	228 940	4 195 200
Solu- ja kehitysbiologia, fysiologia ja		999 340	999 340
Muu ympäristön ja luonnonvarojen tutkimus		1 000 150	1 000 150
Kliininen lääketiede	2 068 000	2 772 530	4840 530
Liikuntatiede		609 830	609 830
Ekologia, evoluutiotutkimus ja systematiikka		997 500	997 500
Yhteensä	12 839 090	15 000 000	27 839 090

Taulukko 2. Rahoitettujen tutkimusinfrastruktuurihankkeiden sijoittuminen tutkimusaloille.

Taulukossa 3 on esitetty rahoitettujen tutkimusinfrastruktuurihankkeiden kytkennät tiekarttahankkeisiin (ESFRI 2006 ja 2008) ja kansallisen tiekarttaan (2009).

Rahoituspäätökset	Hankkeiden lukumäärä ja (kumppanit) kpl	2010	2011	2010 haku yhteensä myönnöt (euro)
Tiekarttahankkeen nimi				
Clarín	2		1 597 430	1 597 430
CESSDA	1	1 065 630		1 065 630
ICOS	3	1 000 000	2 500 150	3 500 150
FinGRID	1 (10)		1 387 300	1 387 300
MICRONOVA	1	664 000	693 000	1 357 000
Kryohalli	1	700 000		700 000
EuroFel	1	1 384 430		1 384 430
MAXIV	1 (7)		1 048 630	1 048 630
JHR	1		502 970	502 970
FAIR	1	670 600		670 600
BBMRI, ELIXIR, EATRIS, GWHT	3 (1)	1 000 000	4 997 350	5 997 350
Infrafrontier	1	413 050		413 050
Biolmaging	2	1 047 110	999 340	2 046 450
Yhteensä	19 (18)	7 944 820	13 726 170	21 670 990

Taulukko 3. Rahoitettujen tutkimusinfrastruktuurihankkeiden kytkennät tiekarttahankkeisiin (ESFRI 2006 ja 2008) ja kansallinen tiekartta (2009).

1.2.2 Tutkijanura kehittyy

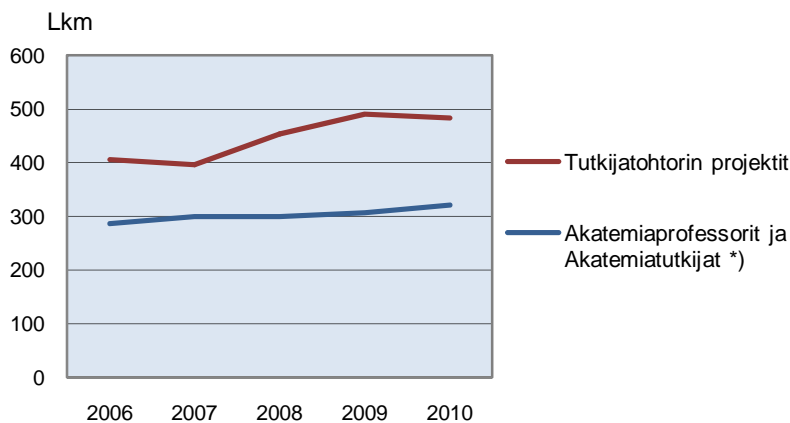
Tavoite 2. Suomen Akatemia tukee kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkijakunnan kehittymistä, uusiutumista ja monipuolistumista sekä lisää tutkijanuran houkuttelevuutta.

Ammattimaisen tutkijanuran tukeminen

Vuonna 2010 oli valtakunnallinen tohtoriohjelmien tutkijankoulutuspaikkojen ja toimintamäärärahojen haku. Hakemuksia saapui yhteensä 130 kpl (toimintamäärärahaa haettiin 47,7 milj. euroa ja 2 008 koulutuspaikkaa). Tutkijakoulujärjestelmän kehittämistyön tukena on toiminut tutkijakoulutukiryhmä, jossa Akatemian lisäksi edustettuina ovat opetus- ja kulttuuriministeriö, yliopistot, tutkijakoulut ja elinkeinoelämä.

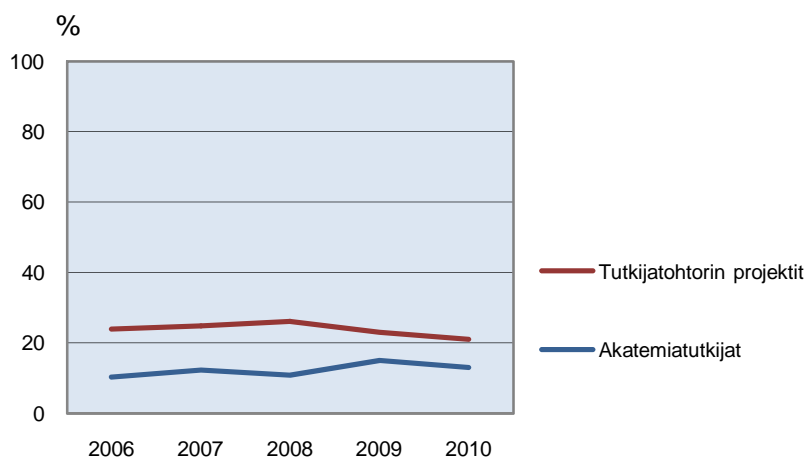
Akatemialain voimaantulon myötä Akatemian tutkimusvirat lakkautettiin. Akatemiaprofessorit ja akatemiattutkijat siirtyivät palvelussuhteisiin yliopistoihin, tutkimuslaitoksiin ja muihin suorituspaikkoihin. Muutoksen seurauksena tutkimusvirkojen (sittemmin tehtävien) rahoitus siirtyi Akatemian toimintamenomomentilta valtuuteen. Viroissa olevien tutkijoiden muuntopäätösten sekä uusien akatemiaprofessoreiden ja akatemiattutkijoiden tehtävien rahoittamiseen osoitettiin valtion vuoden 2010 talousarviossa 90 milj. euroa ns. teknisenä lisäyksenä. Muuntopäätöksillä yhteensä 65,6 milj. euroa rahoitettiin ennen vuotta 2010 akatemiaprofessorin ja akatemiattutkijan virkaan nimitettyjen tutkijoiden jäljellä olevien rahoituskaudet. Hakemusmäärissä nämä päätökset eivät ole mukana, koska päätöksiin ei tullut tutkijoilta uusia hakemuksia. Kesällä tehdyllä kyselyllä Akatemia selvitti tutkijoiden käsityksiä palvelussuhteeseen muutoksesta. Lokakuussa Akatemia järjesti palvelusuhteista keskustelutilaisuuden akatemiaprofessoreille ja akatemiattutkijoille.

Vuonna 2010 akatemiattutkijan tehtäviä oli yhteensä 282 kpl ja akatemiaprofessorin tehtäviä 41 kpl. Toimintakertomusvuonna myönnettiin 154 uutta tutkijatohtorin projektin kolmivuotista määrärahaa (31.12.2010 yhteensä 507) (kuvio 4). Akatemiattutkijan tehtävää hakeneista 13 % sai rahoituksen (15 % vuonna 2009). Tutkijatohtorin projekti -määrärahaa hakeneista 21 % sai rahoituksen (23 % vuonna 2009) (Kuvio 5).

*) Aiemmat virat muutettiin tutkijantehtäviksi 2010 alkaen

Kuvio 4. Tutkijantehtävien (akatemiaprofessorit ja akatemiattutkijat) ja tutkijatohtorin projektin määrärahat vuosina 2006 - 2010

Kuvio 5. Akatemiatutkijan tehtävään nimitettyjen osuus hakijoista sekä tutkijatohtorin projektin määrärahan saaneiden osuus hakijoista vuosina 2006 - 2010 (%)

Naisten tutkijanuran ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen

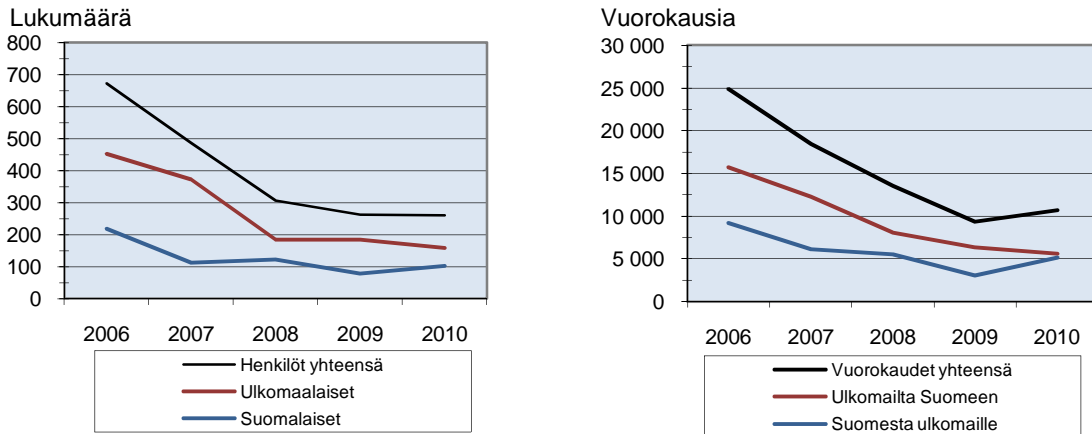
Suomen Akatemian hallitus hyväksyi 7.12.2010 Akatemian uuden tasa-arvosuunnitelman, joka koskee naisten ja miesten välistä tasa-arvoa Akatemian tutkimustoiminnassa sekä Akatemian hallintovirastossa. Tasa-arvosuunnitelmassa on otettu huomioon yhdenvertaisuuslain mukaisesti myös muu kuin sukupuolten välinen tasa-arvo. Uusi suunnitelma sisältää tasa-arvolain 6 a §:n mukaisesti selvityksen tasa-arvotilanteesta, toimenpidesuunnitelman tasa-arvon edistämiseksi sekä arvion aikaisempien toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Suomen Akatemia on sitoutunut edistämään tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan. Akatemia on toteuttanut jo pitkään tasa-arvotyötään vallavirtaistamisperiaatteen mukaisesti. Akatemiaa pidetäänkin edelläkävijänä tasa-arvon edistämässä suunnitelmallisesti ja konkreettisin toimenpitein (Valtioneuvoston selonteko naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 2009, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö).

Uudessa tasa-arvosuunnitelmassa Akatemian tasa-arvotyön painoalueiksi on määritelty suunnitteluprosessin kehittäminen ja vakiinnuttaminen, samanpalkkaisuuden varmistaminen palkkakartoitusta kehittämällä ja tasa-painoisen sukupuolirakenteen vahvistaminen sekä tutkimusrahoituksessa että hallintoviraston eri henkilöstöryhmissä.

Tutkimuksen verkottaminen ja kansainvälisyys

Akatemia tukee tutkijoiden kansainvälistä liikkuvuutta myöntämällä rahoittajaorganisaatioiden kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvia apurahoja (7 maan 13 organisaatiota). Vuonna 2010 allekirjoitettiin kaksi sopimusta. Toinen Suomen Akatemian ja Unkarin tiedeakatemiaan kanssa ja toinen Akatemian ja Yhdysvaltojen maatalousministeriön (The Agricultural Research for Service of the Department of Agriculture of the United States of America) kanssa. Yhdeksän kahdenvälistä sopimusta irtisanottiin. Kansainvälisen toiminnan strategian mukaisesti Akatemia siirtyy apurahapohjaisesta yhteistyöstä yhteishankkeisiin.

Kuvio 6. Henkilöiden ja vuorokausien lukumäärä kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvassa tutkijainvaihdossa vuosina 2006 – 2010

Suomen Akatemian kahdenvälisten sopimusten perusteella rahoittamien suomalaisten tutkijoiden vierailuvuorokausien määrä kasvoi (kuviokuva 6). Vain osa kansainvälisestä tutkijoiden liikkuvuudesta perustuu kahdenvälisiin sopimuksiin. Suuri osa Suomen Akatemian rahoittamasta liikkuvuudesta toteutuu tutkimushanke- ja ohjelma- rahoituksen kautta.

Suomessa toteutettavat tai suomalaistutkijoiden ulkomailta toteutettavaksi suunnitellut hankkeet menestyivät hyvin EU:n 7. puiteohjelman European Research Counciliin (ERC) hauissa vuonna 2010. Nuorten tutkijoiden (ERC Starting Grant) haussa Suomeen saatiin viisi tutkimushanketta ja edistyneiden tutkijoiden (ERC Advanced Grant) haussa yksi hanke. Kaikkiaan ERC on rahoittanut 31 Suomessa toteutettavaa tai suomalaistutkijoiden ulkomailta toteutettavaksi suunnittelemissa hankkeissa, mikä on muihin pohjoismaihin verrattuna erittäin hyvä saavutus. Lisäksi lähes kaikki rahoituksen saaneet ovat menestyneet aiemmin Akatemian kilpaillun tutkimus- rahoituksen saamisessa ja Akatemian tutkimusviroissa.

Vuonna 2010 Akatemia toteutti neljä yhteisrahoitteista tutkimushankehakua keskeisten yhteistyömaiden Intian (1 kpl) ja Japanin kanssa (2 kpl, joista toisen päätökset tehdään vuonna 2011) sekä yhden kolmikantahaun yhdessä Kiinan ja Saksan kanssa.

Suomen Akatemian ja Tekesin yhteinen Finland Distinguished Professor Programme (FiDiPro) - rahoitusohjelma on tarjonnut suomalaisille yliopistoille ja tutkimuslaitoksille mahdollisuuden palkata ulkomaisia tai pitkään ulkomailta toimineita suomalaisia huippututkijoita määräajaksi Suomeen. Tavoitteena on pitkäaikainen, kansainvälinen tutkimusyhteistyö, joka vahvistaa Suomen tieteellistä ja teknologista osaamista.

Vuonna 2010 Suomen Akatemian hallitus teki päätökset 10 uuden FiDiPro-professorin rahoittamisesta suomalaisiin yliopistoihin. Akatemian kolmannessa FiDiPro-haussa rahoitettiin ulkomaiden huippututkijoiden työskentelyä Suomessa 10,5 miljoonalla eurolla keskimäärin viiden vuoden rahoituskauten ajan. Rahoitettavat professorit kattavat tieteenalat laajasti. Hankkeissa tutkitaan muun muassa sienien vaikutusta viljelykasvien terveyteen, Lähi-idän ja lännen suhteita antiikin ajalla, kansantautien syntymekanismia ja ilmakehän aerosolien vaikutusta ilmastonmuutokseen. Hankkeille on ominaista monitieteinen tai tieteidenvälinen tutkimusote.

1.2.3 Tieteen asema ja näkyvyys vahvistuvat

Tavoite 3. Suomen Akatemia edistää tieteen ja tutkimuksen asemaa sekä rahoittamansa tutkimuksen tulosten ja asiantuntemuksen hyväksikäyttöä julkisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämässä hyvinvoinnin, sivistyksen ja kulttuurin edistämiseksi sekä yhteiskunnan kilpailukykyyn parantamiseksi.

Akatemian toiminta tieteen tunnettuuden lisäämiseksi

Akatemian toimintaa ja sen rahoittamaa tutkimusta tehtiin tunnetuksi tiedottamalla, toimittajatapaamisissa, tiedeaamiaisissa, tiedotustilaisuuksissa, esittein, verkkosivuilla, sosiaalisen median kautta (blogit, Facebook, Twitter, YouTube), verkkolehdeillä, uutiskirjeillä ja yleisötapahtumissa. Verkkosivut Akatemian keskeisenä viestintäkeinona ja uutislähteenä eri sidosryhmille korostui entisestään. Verkkosivuilla, www.aka.fi, oli yhteensä yli 295 000 kävijää, joista yksistään 84 447 suuntautui tutkijoille ylläpidetyille sivuille. Akatemian suurelle yleisölle tarkoitettulla verkkosivustolla, www.tietysti.fi, kerrotaan yleistajuisesti tieteestä, tutkijoista ja tutkijanurasta; sivustolla oli 41 000 kävijää vuonna 2010.

Akatemian verkkosivuilla Tieteen vaikuttajat -sarjassa julkaistiin haastatteluja ja blogitekstejä tiede-, tutkimus- ja korkeakoulupolitiikan ajankohtaisista aiheista. Vaikuttajat olivat mm. yliopistojen kanslereita ja rehtoreita, akatemiaprofessoreita ja -tutkijoita sekä muita tieteen rahoituksen ja tutkimuksen asiantuntijoita. Akatemian verkkolehti Apropos pureutui pintaa syvemmälle tiedepoliittisiin aiheisiin.

Akatemia julkaisi vuonna 2010 yhteensä 161 erikielistä tiedotetta ja sai 217 toimittajaa tilaisuuksiinsa. Lehdistöpalveluihin kuuluu EtsiXpertti-palvelu, josta Akatemia vastaa ja jota Akatemia ylläpitää yhdessä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Palveluun on vuosina 2005–2010 kirjautunut 1 950 toimittajaa. Toimittajat esittivät palvelun kautta vuonna 2010 yhteensä 637 tieteellisen asiantuntijan hakupyynnöitä, ja heille tarjottiin yhteensä 1 754 asiantuntijaa. Vuosina 2005–2010 medialle on tarjottu yhteensä 11 023 asiantuntijaa.

Akatemia välittää tietoa tutkimusohjelmien ja tieteen- ja tutkimusalojen arvioinneista sekä tiedepoliittisista linjauksista julkaisusarjassa ilmestyvillä julkaisuilla. Vuonna 2010 eniten huomiota saavutti julkaisusarjassa ilmestynyt viiden maan tiedepoliittinen vertailu (2/2010).

Huippuyksiköiden näkyvyyttä edistettiin järjestämällä kaksi tiedotusvälineille suunnattua huippuyksikkövierailua. Akatemia panosti tutkimusohjelmista tiedottamiseen monipuolisesti ja jatkoi Finland Distinguished Professor -rahoitusohjelman sekä strategisen huippuosaamisen keskittymien (SHOK) tunnetuksi tekemistä.

Akatemia järjesti keskeisille sidosryhmille useita kutsutilaisuuksia ja -tapahtumia. Akatemia toteutti yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa Tiedefoorumin Säätötalolla tieteen ajankohtaisista aiheista, Finlandialtalolla Akatemiapäivän tiedepoliittista aiheista sekä useita tilaisuuksia yliopistojen, tutkimuslaitosten ja tutkijoiden kanssa mm. kokonaiskustannusmallista ja Akatemian rahoitusuudistuksesta.

Tasavallan presidentti myönsi Suomen Akatemian esityksestä tieteen akateemikon arvonimen akatemiaprofessori Riitta Harille. Akatemia myönsi akatemiapalkinnon kahdelle lupaavalle tutkijalle: akatemiatutkija Heli Skottmanille Tampereen yliopistosta ja tutkijatohtori Sampsa Hyysalolle Helsingin yliopistosta. Skottmanin akatemiapalkinto oli tieteellisestä rohkeudesta ja Hyysalon yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.

Akatemia tekee aktiivisesti tiedettä tunnetuksi suuren yleisön keskuudessa ja erityisesti nuorten parissa. Akatemia järjesti kaikille avoimia yleisötilaisuuksia Tekniikan päivillä Espoon Otaniemessä, Ihminen ja Kosmos - tapahtumassa Kuhmossa, Euroscience Open Forum (ESOF) -tapahtumassa Torinossa, Tiede on taidetta - tapahtumassa Helsingissä sekä Turun tiedeviikolla. Akatemian messuosastolla Turun kansainvälisillä kirja- ja tiedemessuilla syys-lokakuun vaiheessa kerrottiin mm. papyrustutkimuksesta ja musiikintutkimuksesta sekä suomen kielen tutkimuksesta. Lisäksi Akatemia järjesti suurelle yleisölle suunnattuja tiedekahviloita, joissa tutkijat esittelivät tutkimustaan yleisölle ja yleisöllä oli mahdollisuus keskustella tutkijoiden kanssa. Kaikkiaan Akatemian suurelle yleisölle tarkoitetuissa tilaisuuksissa kävi liki 10 200 henkeä: näyttelyosastoilla 9 000 kävijää ja yleisötapahtumissa 1 970 kävijää. Kutsutilaisuuksiin osallistui 1 189 henkilöä. Suomen Akatemian johto ja viestintäyksikkö osallistuivat aktiivisesti vuoden 2011 Tieteen päivien (12.–16.1.2011) ohjelman suunnitteluun ja toteuttamiseen ja ”Kaikki irti arjesta” (Gaudeamus) –kirjan toimittamiseen.

Suomen Akatemian toteuttamalla lukiolaisten Viksu-tiedekilpailulla innostetaan nuoria tutustumaan tieteeseen ja tutkimukseen sekä muistutetaan, että tutkijan ammatti voi myös olla uravaihtoehto. Vuoden 2010 Viksuun osallistui 145 kilpailutyötä 39 lukiosta. Osallistuvien lukioiden määrä nousi edellisvuodesta, sillä vuoden 2009 kilpailukierrokselle osallistui töitä 27:stä lukiosta. Yhteensä töiden tekemiseen osallistui 160 lukiolaista: yksilötöitä tehtiin 130 ja paritöitä 15. Ryhmätyömahdollisuutta ei tällä kierroksella hyödyntänyt kukaan. Osallistuneista 87 oli tyttöjä ja 73 poikia. Vuoden 2010 viksuimmat opiskelijat, koulut ja opettajat palkitaan keväällä 2011.

Vuoden 2009 Viksu-tiedekilpailun töiden taso oli laadullisesti edelleen erittäin korkea. Keväällä 2010 järjestetyssä palkintojenjakotilaisuudessa Viksun kansallisen sarjan palkinnot saivat Eveliina Tahvanainen ja Siniriikka Ventelä psykologian alan parityöllä. Viksun kansainvälisen sarjan voitti Salli Antila Turun normaalikoulusta fysiikan alan työllä. Aktiivisuudesta ja menestyksestä palkittiin Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu, Maunulan yhteiskoulu ja Helsingin matematiikkalukio, Brändö gymnasium Helsingissä, Savonlinnan Lyseon lukio, Jyväskylän Lyseon lukio ja Siikajoen lukio. Opettajan palkinnon sai Elina Näsäkkälä Helsingin Suomalaisesta Yhteiskoulusta.

Tutkijoita ja nuoria saatettiin yhteen myös lukioissa yhdessä Kerhokeskuksen kanssa järjestetyissä tietobreikeissä. Vuonna 2010 tietobreikejä oli seitsemällä koululla.

Kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu asiantuntijaorganisaatio

Vuonna 2010 Suomen Akatemian henkilöstön tieteellistä ja tiedepoliittista asiantuntemusta hyödynnettiin laajasti kansallisissa ja kansainvälisissä työryhmissä, neuvottelukunnissa ja komiteoissa. Kansallisella tasolla Akatemia oli edustettuna muun muassa tutkimus- ja innovaationeuvostossa, EU-asioiden komitean tutkimus- ja teknologia (EU20) - jaostossa, sektoritutkimuksen neuvottelukunnassa ja sen neljässä jaostossa sekä erilaisissa ministeriöiden ja muiden tahojen asettamissa työryhmissä ja yhteistyöfoorumeissa. Akatemiasta osallistuttiin kansallisten ja kansainvälisten ohjelmien valmistelun ohjausryhmiin.

Kansainvälisessä tiedepolitiikassa Suomen Akatemia oli kansallisesti vastuussa EU:n 7. puiteohjelman kahdeksasta osa-alueesta toimien alueiden komiteoissa varsinaisina komiteajäseninä ja asiantuntijoina sekä näiden osien kansallisina vastuuhenkilöinä. Akatemia toimi myös yhteisen ohjelmasuunnittelun (joint programming) korkean tason ryhmässä. Lisäksi Akatemia oli jäsenenä neljän aloitteen eurooppalaisessa ohjausryhmässä tai tieteellisessä asiantuntijaryhmässä ja aktiivisesti mukana viidessä muussa aloitteessa kansallisen tukiryhmän jäsenenä. Akatemian tutkimuksesta vastaava ylijohtaja oli EU:n 7. puiteohjelman väliarviointipaneelin sekä COST:ia arvioineen paneelin jäsen.

Akatemian virkamiehet osallistuivat ERA-NET-, INCO-NET- ja NORIA-NET-toimintaan sekä Euroopan tutkimusinfrastruktuurifoorumin (ESFRIn) toimintaan, mm. ESFRIn työryhmien asiantuntijoina ja ympäristöalan temaattisen ryhmän puheenjohtajana. Toimintakertomusvuonna Suomen Akatemia oli edustettuna NORD-FORSKIn hallituksessa sekä useissa kansainvälisissä tutkimusorganisaatioissa ja verkostoissa kuten Euroopan tiedesäätiössä (ESF), Yliopistollisessa Eurooppa-instituutissa (EUI), Euroopan eteläisessä observatoriossa (ESO), Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksessa (CERN), Euroopan molekyylibiologian laboratoriossa (EMBL) ja -konferenssissa (EMBC), OECD:n komiteoissa ja työryhmissä, UNESCO:n tiedeohjelmissä sekä eurooppalaisten tutkimusrahoittajien pääjohtajien verkostossa (EUROHORCs) ja Brysselissä sijaitsevien kansallisten T&K -toimistojen epävirallisessa verkostossa (IGLO).

Kansainväliset vierailut Akatemiaan jatkuivat edelleen lukuisana. Akatemiassa vieraili 55 ulkomaista delegaatiota 47 maasta (49 delegaatiota 40 maasta vuonna 2009 ja 45 delegaatiota 26 maasta vuonna 2008) sekä delegaatioita kansainvälisistä organisaatioista.

[Esimerkki: Suunnattua rahoitusta energiatehokkuuden tutkimukseen](#)

Luonnontieteiden ja tekniikan tutkimuksen toimikunta suuntasi rahoitusta energia-alan perustutkimuksen hankkeille, joissa tutkitaan energian loppukäyttöä ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvaa energian tuotantoa energiatehokkuuden näkökulmasta. Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi mm. Kansainvälinen energiajärjestö IEA on todennut energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet kustannustehokkaimmiksi ja vaikutuksiltaan merkittävimmiksi.

Haussa rahoitusta sai mm. Aalto-yliopiston professori Ilkka Tittosen johtama yhteishanke VTT:n ja Mittatekniikan keskuksen kanssa. Hankkeessa tutkitaan ympäristöä säästäviä termosähköisiä materiaaleja. Hankkeessa kehitettävät materiaalit soveltuvat huoneenlämmössä ja matalammissa lämpötiloissa toimiviin lämpöä sähköksi muuttaviin generaattoreihin, joita voidaan tulevaisuudessa käyttää esimerkiksi langattomien antureiden tarvitseman energian tuottamiseen paristojen sijasta.

Energiatehokkuus on keskeinen teema myös useiden strategisen huippuosaamisen keskittymien (SHOK) tutkimusohjelmissä. Rahoituksen suuntaamisella haluttiinkin tukea SHOKien toimintaa perustutkimusalueella. Kaksi haussa rahoitettua hanketta kuului SHOKien (FIMECC ja Metsäklusteri) tutkimusohjelmiin.

[Esimerkki: SKIDI-KIDS- ja ELVIRA-tutkimusohjelmat järjestivät 22.11. Helsingissä kulttuuritehdas Korjaamolla keskustelutilaisuuden aiheesta "lasten ja nuorten syömishäiriöt".](#)

Avoin tilaisuus oli suunnattu kaikille, jotka kokivat aihepiirin koskettavan heitä - lapsille, nuorille, perheille, asiantuntijoille ja kavereille. Tilaisuuden paneelikeskustelussa, johon yleisö otti aktiivisesti osaa, käsiteltiin aihetta

kulttuuritutkimuksen, psykologian, viestinnän ja lääketieteen kannalta. SKIDI-KIDS – ohjelmalle avatut Facebook-sivut olivat osa tilaisuudesta tiedottamista ja jälkepäin kerätyn yleisöpalautteen perusteella ilmeni, että vaikeista monisyisistä ongelmista keskustelu kansalaisten ja eri taustan omaavien asiantuntijoiden tai muiden toimijoiden kesken on tärkeää jo sellaisenaan, mutta myös tieteen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta.

Esimerkki: Seminaari sosioekonomista terveyseroista

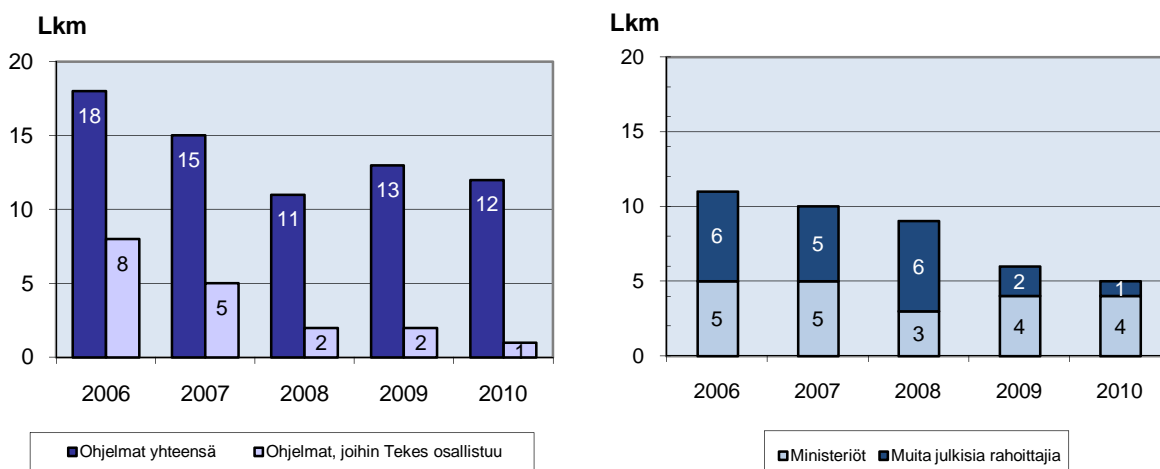
WORK- (Työn ja hyvinvoinnin tulevaisuus) -ohjelman ja SALVE (Kansanterveyden haasteet) -ohjelman yhteisessä englanninkielisessä seminaarissa lokakuussa keskusteltiin hyvin ajankohtaisesta kysymyksestä eli terveyteen vaikuttavista taloudellisista, sosiaalisista ja poliittisista tekijöistä. Kansainvälinen tutkimus terveyseroista on edennyt vaiheeseen, jossa tutkimustuloksia tulisi siirtää käytäntöön eli yhteiskunta- ja terveystieteisiin. Mitä asialle voidaan tehdä Suomessa, jossa eri väestöryhmien välillä on huomattavia terveyseroja? Seminaarin puhujat ja kommentaattorit, mukaan lukien neljä kansainvälistä huippututkijaa, antoivat ajattelemisen aihetta ja toiminnan syykkeitä politiikan tekijöille ja viranomaisille.

1.2.4 Strategiset kumppanuudet vahvistuvat

Tavoite 4. Strategiset kumppanuudet ovat Suomen Akatemian tärkeä keino tutkimuksen laadun vahvistamiseksi, tutkijanuran kehittämiseksi sekä tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistamiseksi.

Innovaatiojärjestelmän toimijoiden yhteistyö ja tutkimushallinnon kansainvälisyys

Vuonna 2010 Akatemialla oli käynnissä yhteensä 12 tutkimusohjelmaa (kuvio 7.). Tekes oli mukana yhdessä, ministeriöitä oli mukana neljässä tutkimusohjelmassa, muita julkisia rahoittajia oli mukana yhdessä tutkimusohjelmassa. Vuonna 2010 kymmenen kansallista rahoittajaa oli mukana rahoittamassa viittä Akatemian tutkimusohjelmaa. Rahoittajana oli myös yrityksiä. Akademia tekee yhteistyötä Tekesin kanssa muun muassa tutkimusohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa. Vuonna 2010 Tekes ja Nokia jatkavat sopimusrahoittajina tutkimuksen huippuyksikköohjelmassa 2006–2011.

Kuvio 7. Kansallinen rahoitusyhteistyö Akatemian tutkimusohjelmissa vuosina 2006 – 2010

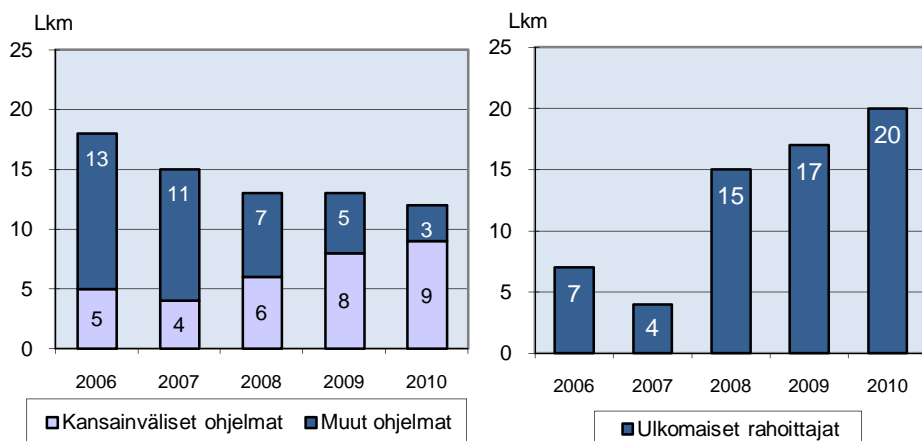
Vuonna 2010 Akatemialla oli käynnissä yhdeksän tutkimusohjelmaa, joissa oli mukana kaksikymmentä ulkomaista rahoittajaa kuudestatoista maasta (kuvio 8.). Näitä olivat Venäjän humanistinen rahasto RFH

(ADDIKTIO, MOTIVE), Venäjän perustutkimusrahoisto RFBR (ADDIKTIO, FinNano, Fotoniikka), Kiinan National Natural Science Foundation of China NSFC (SusEn, MOTIVE, Lastu), Kanadan Institute of Neuroscience, Mental Health and Addiction INMHA (ADDIKTIO), Canadian Institutes of Health Research CIHR (SALVE, SKIDI-KIDS), Ranskan Research Agency ANR (KETJU), Chilen National Commission for Scientific and Technological Research CONICYT (SusEn), Brasilian National Council for Scientific and Technological Development CNPq (SusEn, Fotoniikka), Research Council of Norway (SALVE), Iso-Britannian Medical Research Council (SALVE), Japanin Science and Technology Agency JST (Fotoniikka) sekä Intian Department of Science and Technology DST (KETJU).

Lisäksi Kestävä Energia (SusEn) –ohjelmassa on ERA-Net- rahoitusyhteistyötä seuraavien rahoittajakumppanien kanssa: Islanti (Orkustofnun), Luxemburg (FNR), Norja (RCN), Puola (MSHE), Ruotsi (STEM), Saksa (PTJ), Tanska (DASTI) ja pohjoismainen rahoittajaorganisaatio Nordic Energy Research (NER). ERA-Net-yhteistyötä jatkettiin LASTU- ja FinNano-ohjelmissa.

Vuonna 2010 tehtiin Ilmastonmuutos - vaikutukset ja hallinta (FICCA 2011 – 2014) tutkimusohjelman rahoituspäätökset. Suomen Akatemia rahoittaa ohjelmassa 11 konsortiohanketta 12 miljoonalla eurolla. Lisäksi tehtiin rahoituspäätökset neljään tutkimusohjelmaan liittyvistä kansainvälisistä hauista. Suomen Akatemia rahoittaa Lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys (SKIDI-KIDS 2010 – 2014) ohjelmassa Kanadan CIHRn kanssa kahta konsortiota 1,1 miljoonalla eurolla, Asumisen tulevaisuus ASU-LIVE (2011 – 2015) ohjelmassa Japanin JSPSn kanssa neljää hanketta 1 miljoonalla eurolla, Kestävä tuotanto ja tuotteet (KETJU 2006 - 2013) ohjelmassa Intian DSTn kanssa kuutta hanketta 1,6 miljoonalla eurolla sekä Fotoniikka ja modernit kuvantamismenetelmät (2010 - 2013) ohjelmassa kolmea kansainvälistä yhteishanketta Brasilian CNPqn kanssa neljää hanketta 1,7 miljoonalla eurolla, Japanin JSTn kanssa neljää hanketta 1,2 miljoonalla eurolla sekä Venäjän RFBRn kanssa viittä hanketta 1,1 miljoonalla eurolla.

Yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Tekesin kanssa on toteutettu nanotieteen ja – teknologian rahoitusohjelmien yhteisarviointi. Arvioinneissa todettiin tutkimusohjelmien nostaneen ko. aihealueiden tutkimuksen tasoa sekä korostettiin niiden merkittävyyttä kriittisen massan lisääjinä. Lisäksi toteutettiin Neurotieteen tutkimusohjelman (NEURO) loppuarviointi, Liiketoimintaosaamisen tutkimusohjelman (LIKE2) loppuarviointi sekä Tietotekniikan soveltaminen kone-, rakennus- ja automaatiotekniikkaan – tutkimusohjelma (KITARA) loppuarviointi. KITARA -tutkimusohjelman arvioinnissa todettiin ohjelman nostaneen tuloksekkaasti alan tieteellistä tasoa. Arviointiryhmä painotti voimakkaasti monitieteisyyden merkitystä alan kehittämisessä.

Kuvio 8. Akatemian kansainvälinen rahoitusyhteistyö tutkimusohjelmissa: tutkimusohjelmien ja ulkomaisten rahoittajien lukumäärä vuosina 2006—2010

Vuonna 2010 oli käynnissä kolme pohjoismaista huippuyksikköohjelmaa, joita Suomen Akatemia rahoittaa. Humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen huippuyksikköohjelmassa (NCoE Humanities and Social Sciences 2005–2010) rahoitetaan neljää yksikköä, joissa kaikissa on mukana suomalaisia tutkijoita. Elintarvikkeet, ravitsemus ja terveys (NCoE Food, Nutrition and Health 2007–2012) -ohjelmassa rahoitetaan kolmea yksikköä, joista yhtä koordinoidaan Suomesta ja kahdessa muussa yksikössä on mukana suomalaisia tutkimusryhmiä. Hyvinvointitutkimuksen huippuyksikköohjelmassa (NCoE Welfare 2007–2011) rahoitetaan kahta yksikköä, joista toinen on suomalaisten koordinoima ja toisessa yksikössä on mukana suomalaisia tutkimusryhmiä.

Pohjoismainen huippututkimusaloite

Pohjoismainen yhteisaloite ilmasto-, energia- ja ympäristöalan tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan alalta (TFI, toppforskningsinitiativet) käynnistyi vuonna 2008 Pohjoismaiden ministerineuvoston julkilausumasta. TFI on kansallisten toimijoiden, erityisesti tutkimus- ja innovaatiotoiminnan rahoittajien, tukema ja yhteisesti johtama ohjelmallinen kokonaisuus.

Aloite koostuu kuudesta ohjelmasta, joista kukin on vuoden 2010 aikana järjestänyt temaattisia hakuja teemalle sopivia rahoitusmuotoja käyttäen ja suurin osa hankkeista on jo käynnistynytkin. Hankemuotoja ovat muun muassa huippututkimusyksiköt ja tutkimusverkostot. Ohjelmat ovat: Ilmastonmuutoksen vaikutusten tutkiminen ja niihin sopeutuminen, Ilmastonmuutoksen ja krysosfäärin vuorovaikutus, Nanotekniikka ja energiatehokkuus, Tuulivoiman laajamittainen käyttöönotto, Kestävä bioenergia ja Hiilidioksidin talteenotto ja varastointi.

TFI:n johtokunnassa on 15 edustajaa eri Pohjoismaisista organisaatioista mukaan lukien Suomen Akatemia. Ohjelmilla on ohjelmakomiteat, joissa kussakin on kaksi jäsentä jokaisesta Pohjoismaasta - Akatemialla on edustaja kolmessa komiteassa. TFI järjesti ohjelmien yhteisen konferenssin Kööpenhaminassa syyskuussa. TFI:n toimintamalli on myös herättänyt suurta kiinnostusta pohjoismaiden ulkopuolella, muun muassa mahdollisena tapana toteuttaa ns. suurten haasteiden tutkimusta Euroopassa.

ERA-NETit ovat vakiinnuttaneet asemansa eurooppalaisessa tutkimusyhteistyössä. Jatkossa ERA-NET -verkostot toimivat omina rahoitusverkoistoinaan tai osana yhteistä ohjelmasuunnittelua (Joint Programming), joka on uusi ja merkittävä aloite eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistamiseksi. Akatemia oli jo vuonna 2010 mukana kahdessa Joint Programming:ssa: JPND (Alzheimer) ja Demographic Change. ERA-NETit poikkeavat toisistaan tutkimusalasta, tavoitteista ja valituista toimintamuodoista johtuen ja yhteistyötä toteutetaan monella eri tavalla ja eri aikataulussa.

Akatemia oli vuonna 2010 partnerina 15 ERA-NET – verkostossa. Useat ERA-NET -verkostot käynnistivät vuonna 2010 yhteisen tutkimushankehaun. ERA-NETit hakivat myös jatkorahoitusta komissiolta joko uutena ERA-NET- hankkeena tai toteuttaakseen tutkimusohjelmahaun ERA-NET plus hankkeena, jossa komissio on osarahoittajana myös tutkimushankkeissa. Akatemian toimikunnat ovat varanneet rahoitusta ERA-NET hankkeisiin. Kaikissa ERA-NETeissa on järjestetty yhteishakuja ja vuosina 2007 - 2010 järjestettyjen hakujen rahoitetuissa konsortioissa mukana olevia suomalaisia tutkimusryhmiä on rahoitettu 31.12.2010 mennessä yhteensä liki 20 milj. eurolla.

ERA CHEMISTRY ja ERA SAGE – ERA-NETit päättyivät virallisesti vuoden 2009 lopussa, mutta molemmat jatkavat toimintaansa eurooppalaisena verkostona ja siten edistävät omaa tutkimusalaansa.

Akatemia liittyi komission pyynnöstä vuonna 2008 käynnistyneeseen ERA-LEARN – ERA-NETtiin tuomaan hankkeeseen perustutkimusrahoittajan näkemystä. Hanke on meta-tason ERA-NET, jossa pyritään muotoilemaan yhteiset, tehokkaat käytännöt kaikille ERA-NET toimijoille sekä lisäämään ERA-NETtien välistä yhteistyötä. Sen avulla voidaan myös lisätä yhteistyötä ERA-NET-prosessin eri vaiheissa, mikä säästää toimijoiden kustannuksia. Hanke on luonut komission ylläpitämän NETWATCH-portaalin, jonne kaikkia ERA-NETteja koskeva tieto kerätään. Sen avulla voidaan verrata käytäntöjä ja etsiä parhaat toimintatavat eurooppalaisen tutkimusrahoitusyhteistyön kehittämiseksi.

ERA-NETit 2010		
BONUS + ja BONUS A169	BONUS for the Baltic Sea Science – Network Funding Agencies	2007-2011 2010-2016
CIRCLE 2	Climate Impact Research Coordination within a Larger Europe	2010-2013
CO-REACH	Co-operation of Research between Europe and China	2005-2010
ERA-AGE 2	European Research Area in Ageing	2009-2012
ERA-LERAN	Supporting the ERA NET Learning Platform by creating a toolbox for the ERA	2010-2011
ERA-NET Neuron	Network of European Funding for Neuroscience Research	2007-2010
Era.Net RUS	Linking Russia to the ERA: Coordination of MS/ AC S&T programmes towards and with Russia	2009-2011
ERASysBio ja ERASysBio+	Towards a European Research Area for Systems Biology	2006-2010
HERA 2	Humanities in the European Research Area	2010-2013
Matera ja Matera+	Material Science and Engineering in Europe	2005-2011
NORFACE 2	New Opportunities for Research Funding Co-operation in Europe – A Strategy for Social Sciences	2010-2014
NanoSci-ERA ja NanoScie-ERA+	NanoScience in the European Research Area	2005-2010
Pathogenomics	Trans-European cooperation and coordination of genome sequencing functional genomics of human-pathogenic microorganisms	2004-2012
PRIOMEDCHILD	Priority Medicines For Children	2009-2011
WoodWisdom-Net2	Networking and Integration of National Programmes in the Area of Wood Material Science and Engineering in the Forest-based Value Chains	2009-2012

Taulukko 4. Suomen Akatemian osallistuminen ERA-NET -hankkeisiin 31.12.2010

Pohjoismaisen tutkimusneuvoston NordFORSKIn vuonna 2008 käynnistämistä pohjoismaisten tutkimusrahoittajien NORIA-NET yhteistyöhankkeista kaksi julkaisi loppuraporttinsa vuonna 2010. Toinen oli arviointiin liittyvä Peer Reveiw – Noria-net ja toinen Aasia -yhteistyöhön liittyvä Asia Noria-Net. Molemmat hankkeet olivat Akatemian koordinoimia. Bibliometriikka – NORIA-NET julkaisi vuonna 2010 kaksi raporttia. Hanke jatkaa edelleen toimintaansa ja mukana verkostossa on Suomesta nyt myös opetus- ja kulttuuriministeriö ja CSC /Tieteen ja tietotekniikan keskus. Myös eScience hanke päättyi 2010. Hanketta jatketaan globaalina hankkeena, jota Pohjoismaiden ministerineuvosto rahoittaa ja tavoitteena on tukea tutkimusta ja koulutusta eScience-alalla.

Kaksi uutta NORIA-NET – hanketta käynnistyi 2010; toisen teemana on terveys ja hyvinvointi ja toisen yhteis-pohjoismainen liikuntatieteiden tieteenala-arviointi. Molemmat ovat Akatemian koordinoimia.

NORIA-NETin nimi ja rahoituskausi	Koordinaattori
Nordic-Asien Research Funding Cooperation 2008-2009	Academy of Finland
Development of Peer Review in the Nordic Context 2008-2009	Academy of Finland
The use of bibliometrics in research policy and evaluation activities 2008-2009	Swedish Research Council
The Nordic eScience 2008–2009	Research Council Norway
Nordic Research Infrastructure Network 2009 – 2010	Danish Agency for Science, Technology & Innovation
Nordic Network for International Research Policy Analysis 2009 – 2010	Swedish Research Council
NORIA-NET in health and welfare 2010 - 2011	Academy of Finland
Nordic evaluation of sports sciences 2010-2011	Academy of Finland

Taulukko 5. Suomen Akatemian osallistuminen NORIA-NET – verkostoihin 31.12.2010.

Akatemia osallistui aktiivisesti Euroopan tiedesäätiön (ESF) toimintaan. Yhteistyötä tehtiin tiedepolitiikkaa, rahoittajayhteistyötä ja tutkimusrahoitusta koskevissa kysymyksissä. Akatemian pääjohtaja, professori Markku Mattila nimettiin vuoden 2010 lopussa ESF:n hallintoneuvoston varapuheenjohtajaksi kolmivuotiskaudeksi 2011-2013. ESF:n toimintaan tullaan lähivuosina tekemään merkittäviä muutoksia ja Akatemia on aktiivisesti mukana tässä kehitystyössä.

Akatemian toimikunnat ovat osallistuneet yhteensä 24 ESF:n käynnistämään EUROCORES – tutkimusohjelmaan rahoittaen konsortioissa mukana olevia suomalaisia tutkimusryhmiä. Yhteensä hankkeita on rahoitettu n. 10 milj. eurolla. Lisäksi toimikunnat rahoittivat n. 40 ESF:n käynnistämää tutkimusverkosto-ohjelmaa (Research Networking Programme). Akatemian rahoitus verkosto-ohjelmille on vuositasolla yhteensä n. 300 000 euroa. Akatemia osallistui kymmeneen ESF:n jäsenorganisaatioiden yhteistyöfoorumiin, Member Organisation Fora. Näillä foorumeilla keskustellaan yhdessä tärkeistä ja ajankohtaisista Euroopan tason tiedepolitiikkaan ja tiedehallintoon liittyvistä kysymyksistä sekä etsitään ja kehitetään yhteisiä hyviä toimintatapoja.

Better Analyses Based on Endangered Languages, BABEL 2009–2012
Challenges of Biodiversity Science, EuroDIVERSITY 2006–2009
Climate variability and the carbon cycle (past, present and future), EuroCLIMATE 2005–2008
Cross-national and Multi-level Analysis of Human Values, Institutions and Behaviour, HumVIB 2009–2011
Development of a Stem Cell Tool Box, EuroSTELLS 2005–2008
Ecological and Evolutionary Functional Genomics, EuroEEFG 2010–2012
Ecology of Plant Volatiles, from Molecules to the Globe, EuroVOL 2011–2013
European Collaborative Research Projects, ECRP 2001–>
European Comparisons in Regional Cohesion, Dynamics and Expressions, EuroCORECODE 2010–2012
Friction and Adhesion in Nanomechanical Systems, FANAS 2008–2011
Functional Genomic variation in the epilepsies, EuroEPINOMICS 2011–2013
Higher Education and Social Change, HESC 2009–2012
Histories from the North – environments, movements, narratives, BOREAS 2006–2010
How cells shape and utilize their membranes, EUROMEMBRANE 2009–2012
Logical Modelling in Interaction, Communication, Cognition and Computation, LogiCCC 2009–2011
Maximizing the Impact of Graphene Research in Science and Innovation, EuroGRAPHENE 2010–2012
The Origin of Man, Language and Languages 2002–2005
Pan-European Clinical Trials, ECT, EURAMOS 2005–2009
Quantum Cold Matter, EuroQUAM 2007–2010
Science of Protein Production for Functional and Structural Analysis, EuroSCOPE 2006–2009
Self-organised nanostructures, SONS 2003–2006
Smart Structural Systems Technologies, S3T 2006–2008
Stress and Mental Health, EuroSTRESS 2009–2011
Technology and the Making of Europe, 1850 to the Present, Inventing Europe 2007–2010

Taulukko 6. Akatemia on rahoittanut vuodesta 2001 lähtien 24 EUROCORES-tutkimusohjelmassa mukana olevia suomalaisia tutkijoita

Suomen Akatemian tavoitteena on osaltaan huolehtia siitä, että innovaatioiden kehittämistyöhön sisällytetään riittävästi korkeatasoista perustutkimusta. Strategisen huippusaamisen keskittymien (SHOK) alueilla tehtävän tutkimuksen tulee olla pitkäjänteistä ja kansainväliset mitat täyttävää. Laadun on oltava ehdoton edellytys ja vertailukohtana tulee olla maailman kärki.

Akatemia valmisteli Akatemian hallituksen päätöksen mukaisesti vuonna 2011 toteutettavaa Akatemian SHOK-hakua.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

Akatemian hallintoviraston voimavarojen käyttö

Vuonna 2010 hallintoviraston kokonaiskustannukset olivat 13,3 milj. euroa (taulukko 7). Henkilöstökustannukset kattoivat 63,8 % kokonaiskustannuksista. Palkkioiden ja ylitöiden osuus oli 10,2 % ja ostopalvelujen osuus 24,5 % kokonaiskustannuksista. Tilojen ja muiden erilliskustannusten, kuten aineiden ja tarvikkeiden, matkakulujen ja painotuotteiden osuudet olivat yhteensä 25 % kokonaiskustannuksista.

Kustannuslaji	2008		2009		2010	
	€	%	€	%	€	%
Henkilöstökustannukset	7 859	50,7	8 460	48,6	8 483	63,8
Palkkiot ja ylityöt	1 285	8,3	1 454	8,4	1 361	10,2
Ostopalvelut	2 679	17,3	3 473	20,0	3 255	24,5
Tilat	1 890	12,2	2 001	11,5	1 976	14,9
Muut erilliskustannukset	1 638	10,6	1 669	9,6	1 342	10,1
Laskennalliset erät	342	2,2	561	3,2	-2 977*)	-22,4
Tuotot	-204	-1,3	-212	-1,2	-153	-1,2
Yhteensä	15 488	100,0	17 406	100,0	13 287	100,0

Taulukko 7. Suomen Akatemian hallintoviraston kustannukset kustannuslajeittain vuosina 2008–2010 (1 000 euroa)

*) vuoden 2010 laskennalliset erät koostuu suuremmaksi osaksi lomapalkkavelan muutoksesta

Vuoteen 2009 verrattuna kokonaiskustannukset vähenivät 4,1 milj. euroa (24 %). Kustannukset ovat pysyneet lähes viime vuoden tasolla lukuun ottamatta laskennallisia eriä. Suomen Akatemiasta annetun lain voimaantullessa tutkimusvirat lakkasivat ja niihin perustuvat virkasuhteet päättyivät. Akatemiaprofessorit ja akatemiattutkijat siirtyivät 1.1.2010 alkaen suorituspaikkansa työsuhteisiin. Muutoksen seurauksena myös Akatemian lomapalkkavelan muutos on n. 3 milj. euroa. Laskennalliset erät ovat poikkeuksellisen suuret, koska tutkimusviroista aiheutuvat lomapalkkavelan muutos kohdistuu vuoteen 2010.

Toiminnallisen tehokkuuden taulukot vuoden 2010 osalta eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien osalta, johtuen lomapalkkavelan muutoksen vaikutuksesta. Lisäksi Akatemian toiminnassa on toteutettu muutoksia, jotka ovat vaikuttaneet olennaisesti suunnitteluun ja seurantaan. Suurimpina uudistuksina toteutettiin mm. rahoitusinstrumentti uudistus ja Kieku-tietojärjestelmähanke.

Rahoitusmuotojen uudistuksen toimeenpano aloitettiin keväällä 2010. Samanaikaisesti toteutettiin sähköisen asioinnin ja rahoitusrekisterin yhdistäminen SARA -projektissa. Rahoitusmuotojen uudistuksen mukainen syksyn haku toteutettiin SARA- järjestelmässä lokakuussa 2010. Rahoitusmuotojen uudistus ja SARA -uudistus otettiin huomioon tutkijoiden ja suorituspaikkojen ohjeistuksessa.

Valtiokonttorin Kieku-tietojärjestelmähankkeessa toteutetaan ja otetaan käyttöön valtion uusi talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmäkokonaisuus sekä yhtenäistetään toimintatapoja, prosesseja ja tietorakenteita. Akatemia on pilottivirasto, jossa järjestelmän käyttöönotto on suunniteltu 1.4.2011 lukien.

Hallintoviraston päätoimintojen kokonaiskustannukset

Hallintoviraston kokonaiskustannuksia tarkastellaan päätoiminnoittain (taulukko 8.). Päätoiminnoille on toimintolaskennalla kohdennettu tukitoimintojen kustannukset. Kustannuksista 61,8 % oli tutkimuksen rahoitustoimintaan¹ liittyviä kustannuksia. Asiantuntijatehtäviin² kohdistui 15 % kustannuksista ja kansainvälisiin tehtäviin³ yhteensä 18,4 % kustannuksista. Ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden⁴ osuus kustannuksista oli 4,1 %. Mui-

¹ tutkimusrahoitushakemusten valmistelu ja arviointi, päätöksenteko- ja toimeenpano sekä tutkimushankkeiden seuranta ja kehittäminen

² arviointitehtävät, tiedepoliittisten julkaisusarjojen tuottaminen, tiedepoliittiset kehittämis- ja selvittämistehtävät sekä sidosryhmäyhteistyö

³ EU- hankkeisiin ja kahdenvälisiin yhteistyösopimuksiin liittyvät tehtävät

⁴ ERA-NET -hankkeet

den toimintojen (erillisprojektit) osuus kustannuksista oli vähäinen. Tukitoimintojen kustannukset on vyörytetty päätoiminnoille.

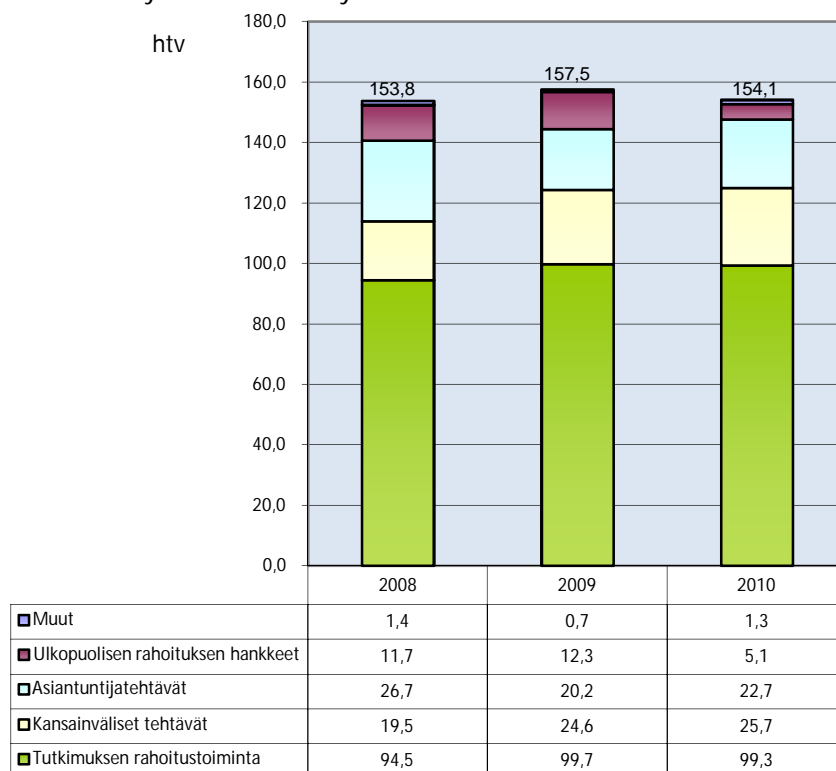
Päätoiminnot	2008		2009		2010*)	
	€	%	€	%	€	%
Tutkimuksen rahoitustoiminta	9 296	60,0	11 011	63,3	8 213	61,8
Asiantuntijatehtävät	2 964	19,1	2 218	12,7	1 994	15,0
Kansainväliset tehtävät	2 001	12,9	2 677	15,4	2 446	18,4
Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet	1 214	7,8	1 521	8,7	550	4,1
Muut	13	0,1	-21	-0,1	84	0,6
Yhteensä	15 488	100,0	17 406	100,0	13 287	100,0

Taulukko 8. Kokonaiskustannukset päätoiminnoittain vuosina 2008–2010 (1 000 euroa)

*) 2010 luvussa mukana poikkeuksellinen lomapalkkavelan muutos

Kuviossa 9. on esitetty hallintoviraston henkilötyövuodet päätoiminnoittain. Päätoimintoihin kohdennetut henkilötyövuodet heijastelevat kokonaiskustannusten kohdistumista päätoiminnoittain.

Pääosa hallintoviraston 154,1 henkilötyövuodesta kohdistui rahoitustoimintaan (97 htv). Kansainvälisiin tehtäviin kohdistui 25,5 henkilötyövuotta ja asiantuntijatehtäviin 22,4 henkilötyövuotta. Ulkopuolisen rahoituksen hankkeisiin käytettiin 5 henkilötyövuotta.

Kuvio 9. Päätoimintoihin käytetyt henkilötyövuodet 2008 – 2010

Vuonna 2010 tutkimuksen rahoitustoiminnan kustannukset vähenivät yhteensä 2,8 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna ja kohdennetut henkilötyövuodet vähenivät 2,7 henkilötyövuodella. Kansainvälisten tehtävien kustannukset vähenivät 0,2 milj. euroa. Kansainvälisiin tehtäviin kohdennetut henkilötyövuodet kasvoivat 0,9 henkilötyövuodella. Asiantuntijatehtävien kustannukset vähenivät 0,2 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna ja kohdennetut henkilötyövuodet kasvoivat 2,2 henkilötyövuodella. Ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden kustannukset vähenivät 1 milj. eurolla ja 7,3 henkilötyövuodella.

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus

Hallintoviraston toiminnan taloudellisuutta tarkastellaan tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsittelykustannusten ja -aikojen mukaan. Tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsittely koostuu ohjelmavalmistelusta, tutkimusrahoitushakemusten valmistelusta ja arvioinnista, päätöksenteosta ja toimeenpanosta, seurannasta, kehittämisestä sekä kansallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä.

Taulukossa 9. on esitetty tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsittelykustannukset rahoitusmuodoittain (kustannukset/rahoitushakemus). Tutkimusrahoitushakemusten määrissä on käytetty kolmen vuoden keskiarvoja, koska toiminnasta aiheutuvat kustannukset painottuvat vuosittain rahoitusmuodon sisällä hankkeiden elinkaaren eri vaiheisiin. Akatemian hankkeet ovat pääsääntöisesti nelivuotisia. Huippuyksikköohjelmasta ei järjestetä hakua joka vuosi, mikä aiheuttaa vuosittaista vaihtelua kustannuksissa. Myös tutkimusohjelmärahoituksessa on vuosittain vaihtelua hakujen määrässä. Lisäksi tutkimusohjelmahankkeita koordinoidaan ja ohjelmat arvioidaan niiden päätyttyä.

Tutkimuksen rahoitustoiminta (rahoitusmuodot)	2008 Yksikkö- kustannus: €/ hakemus	2009 Yksikkö- kustannus: €/ hakemus	2010*) Yksikkö- kustannus: €/ hakemus
Tutkijatehtävät (AP, AT)	1 065	1 455	1 435
Tutkimusohjelmat	3 186	3 656	5 483
Huippuyksikköohjelmat	7 023	**)	9 939
Tutkimushankkeet	1 191	2 189	1 626
Tutkijatohtorin projekti	1 212	1 464	824
Tutkijakoulut ja muu tutkijankoulutus***)	**)	1 239	**)
Tutkijoiden työskentely ulkomailla	546	578	824
Kahdenvälinen tutkimusyhteistyö	802	1 042	****)
Muu tutkimustuki	882	1 044	****)

Taulukko 9. Tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsittelykustannukset (euroa/hakemus) vuosina 2008 – 2010

*) 2010 luvuissa mukana poikkeuksellinen lomapalkkavelan muutos

***) ei hakua.

****) Vuonna 2008 tutkijakoulut ja muu tutkijakoulutus sisältää tutkijakoulupaikkojen käsittelykustannuksia. Tutkijakoulupaikkojen rahoitus on yliopistojen toimintamenomomentilla.

*****) Vuonna 2010 tutkimushankkeet sis. Kahdenvälisen tutkimusyhteistyön ja muut tutkimustuet.

Taulukossa 10. on esitetty tutkimushankehakemuksiin käytetyt työpäivät rahoitusmuodoittain. Rahoitushakemusten ja -päätösten käsittelyaika on laskettu jakamalla kokonaistyöpäivät hakemusten lukumäärällä. Rahoitushakemusten määrissä on käytetty kolmen vuoden keskiarvoa.

Tutkimuksen rahoitustoiminta (rahoitusmuodot)	2008 Työpäivät/ hakemus	2009 Työpäivät/ hakemus	2010 Työpäivät/ hakemus
Tutkijatehtävät (AP, AT)	1,40	1,14	1,19
Tutkimusohjelmat	3,63	3,16	4,26
Huippuyksikköohjelmat	14,13	*)	10,85
Tutkimushankkeet	1,23	1,48	1,52
Tutkijatohtorin projekti	0,92	1,19	1,15
Tutkijakoulut ja muu tutkijankoulutus**)	*)	4,14	*)
Tutkijoiden työskentely ulkomailla	0,43	0,36	0,44
Kahdenvälinen tutkimusyhteistyö	1,13	1,00	***)
Muu tutkimustuki	1,14	1,63	***)

Taulukko 10. Tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsitelyajat vuosina 2008 – 2010 (työpäivää/hakemus)

*) ei hakua.

**) Vuodesta 2008 lähtien tutkijakoulut ja muu tutkijankoulutus sisältää tutkijakoulupaikkojen käsittelykustannuksia. Tutkijakoulupaikkojen rahoitus on yliopistojen toimintamenomomentilla.

***) Vuonna 2010 tutkimushankkeet sis. kahdenvälisen tutkimusyhteistyön ja muut tutkimustuet

1.3.2 Toiminnan tuottavuus

Hallintoviraston toiminnan tuottavuutta tarkastellaan arvioimalla tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsitelykustannusten osuutta rahoituspäätöksistä (rahoitusmuodon kokonaiskäsitelykustannukset/rahoitusmuodon rahoituspäätökset).

Tutkimuksen rahoitustoiminnan palvelut (rahoitusmuodot)	2008 %	2009 %	2010*) %
Tutkimusohjelmat	9,4	7,0	12,0
Huippuyksikköohjelma	1,7	**)	2,4
Ohjelmat yhteensä	4,5	7,0	5,4
Tutkijatehtävät (AP, AT)	3,1	3,1	0,8
Tutkimushankkeet	2,1	2,8	2,3
Tutkijatohtorin projekti	2,4	3,0	2,5
Kahdenvälinen tutkimusyhteistyö	35,8	40,2	****)
Tutkijoiden työskentely ulkomailla	4,1	4,1	8,0
Muu tutkimustuki	5,2	3,6	****)
Tutkijakoulut ja muu tutkijankoulutus***)	**)	1,4	**)
Muut tuet yhteensä	3,4	3,0	1,5
Tutkimuksen rahoitustoiminta yhteensä	3,1	3,4	2,0

Taulukko 11. Tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsitelykustannusten osuus rahoituspäätöksistä vuosina 2008 - 2010

* 2010 luvuissa mukana poikkeuksellinen lomapalkkavelan muutos

***) ei hakua.

**) Vuodesta 2008 lähtien tutkijakoulut ja muu tutkijankoulutus sisältää tutkijakoulupaikkojen käsittelykustannuksia. Tutkijakoulupaikkojen rahoitus on yliopistojen toimintamenomomentilla

****) Vuonna 2010 tutkimushankkeet sis. Kahdenvälisen tutkimusyhteistyön

Vuonna 2010 tutkimuksen rahoitustoiminnan kokonaiskäsitelykustannusten osuus rahoituspäätöksistä laski vuoteen verrattuna (taulukko 11). Osuus laski 3,4 %:sta 2,0 %:iin lähinnä tutkimusviroista aiheutuvien lomapalkkavelan muutoksen takia.

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Suomen Akatemialla ei ole varsinaista maksullista toimintaa.

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole vahvistanut Akatemialle erityisiä tulostavoitteita yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta (taulukko 12).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma*

	Tilinpäätös 2008	Tilinpäätös 2009	Tilinpäätös 2010
TUOTOT (1000 €)			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
Muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	1 445	1 710	639
EU:lta saatava rahoitus	447	631	206
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	18	30	58
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	1 910	2 371	903
KUSTANNUKSET (1000 €)			
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2	0	0
Henkilöstökustannukset	295	400	225
Vuokrat	0	2	0
Palvelujen ostot	44	67	23
Muut erilliskustannukset	1 613	1 892	723
Erilliskustannukset yhteensä	1 955	2 362	971
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	370	382	308
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 325	2 744	1 279
KUSTANNUSVASTAAVUUS (1000 €)			
Kustannusvastaavuus-%	-414	-374	-376
	82 %	86 %	71 %

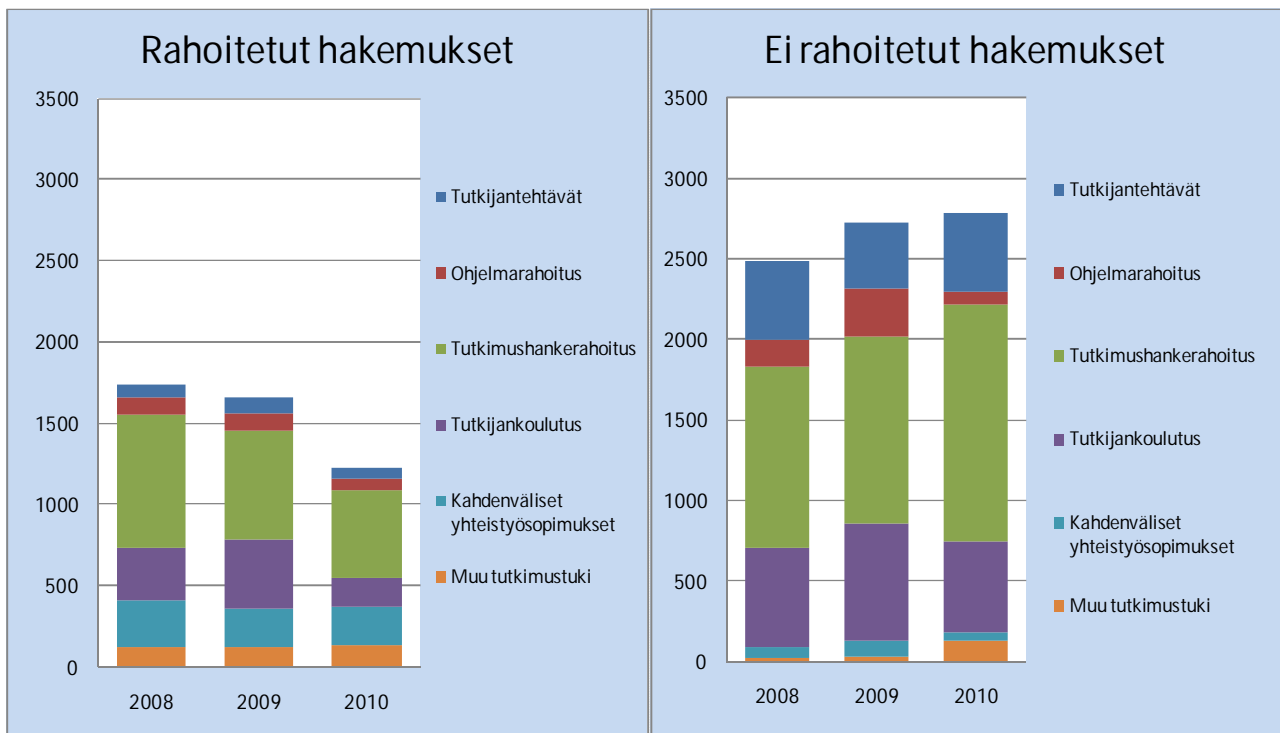
Taulukko 12. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2008 – 2010

*) Vuoden 2010 tilinpäätökseen, sekä kahdelle edeltävälle vuodelle, on lisätty Ulkoasiainministeriön kehitystutkimusrahoitusta koskevan toimeksiannon tuotot (muilta valtion virastoilta saatava rahoitus) ja vastaavat kustannukset. EU:lta saatava rahoitus koostuu pääosin ERA-NET -hankkeiden rahoituksesta ja muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus on Nordforsk:n rahoittamien Noria-Net -hankkeiden tuottoja.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Vuonna 2010 käsiteltyjen hakemusten lukumäärä oli 4 017, kun edellisenä vuonna vastaava määrä oli 4 391. Hakemusten määrään vaikuttaa mm. haettavissa olevien tutkimus- ja huippuyksikköohjelmien lukumäärä sekä tutkimusrahoituksen kohdentuminen eri rahoitusmuotoihin. Rahoitettujen hakemusten lukumäärä on laskenut vuosina 2008 – 2010 (1 741 vuonna 2008 ja 1 229 vuonna 2010). Rahoittamatta jääneiden hankkeiden osuus on kasvanut (kuvio 10.). Lisäksi vuonna 2010 tehtiin tutkijavirkamuutoksesta aiheutuvat päätökset yhteensä 302 kpl.

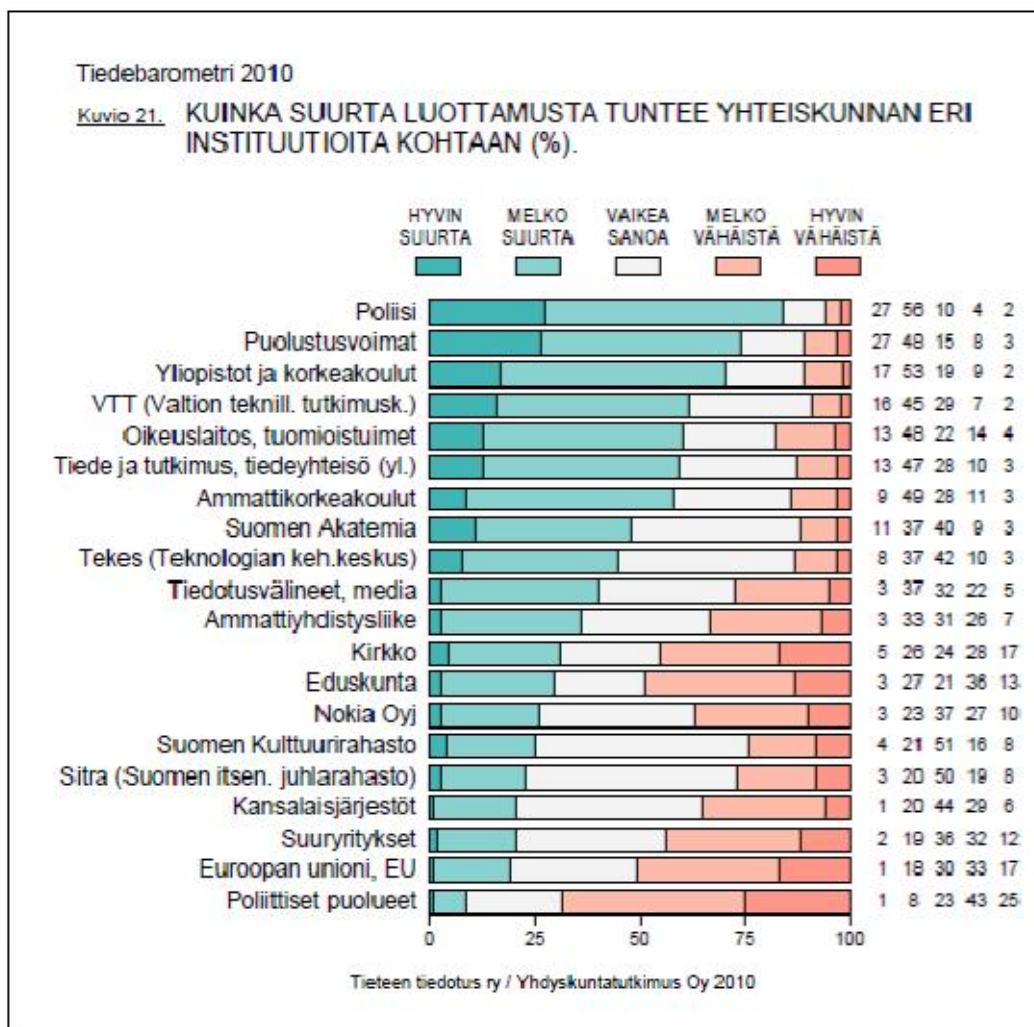

Kuvio 10. Rahoitettujen ja ei-rahoitettujen hakemusten lukumäärät 2008 – 2010

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Akatemiaan luotetaan

Tieteen tiedotus ry:n julkaisemasta Tiedebarometrissa ilmenee vastaajien selkeä luottamus Akatemiaan. Akatemia pystyy vaikuttamaan luottamukseensa ja tunnettuuteensa toiminnallaan ja viestinnällään. Tiedebarometri 2010 -raportin mukaan tiede saa osakseen, sekä instituutiona että nimettyinä organisaatioina, sangen suurta luottamusta. Kaikki tiedettä ja tutkimusta koskevat arviointikohteet kohoavat vertailun kärkipäähän. Nimetyistä tiede- ja tutkimusorganisaatioista ylimmäksi nousee VTT (61 % tuntee hyvin tai melko suurta luottamusta, 9 % vähäistä). Suomen Akatemian luottamustoteumat ovat 48 % / 12 %. Luottamusmittauksessa Akatemia on poliisin, puolustusvoimien, yliopistojen ja korkeakoulujen, VTT:n, oikeuslaitoksen ja tuomioistuinten, ns. laajan tiedeyhteisön ja ammattikorkeakoulujen jälkeen, ja ennen mm. Tekesiä, Suomen Kulttuurirahastoa ja Sitraa.

Kuvio 11: Kuinka suurta luottamusta tuntee yhteiskunnan eri instituutioita kohtaan (%)

Lähde: Tiedebarometri 2010, kuvio 21, sivu 36

Tutkimusrahoitusjärjestelmän uudistaminen

Suomen Akatemiassa toteutettiin vuoden 2010 aikana tutkimusrahoitusjärjestelmien kokonaisuudistus. Loka-kuun haussa otettiin käyttöön uuden SARA-järjestelmän ensimmäinen vaihe, jossa on toteutettu hakujen valmisteluun, hakemiseen ja hakemusten käsittelyyn liittyvät toiminnallisuudet, mm. asiantuntijalausunnat ja paneelikäsittelyt.

Uuden järjestelmän tavoitteena on edistää tutkijoiden tasapuolista ja oikeudenmukaista kohtelua, lisätä läpinäkyvyyttä ja onnistua valitsemaan tutkimusrahoitukseen oikeat hankkeet. Tavoitteena on myös lyhentää hakemusten käsittelyaikoja sekä lisätä tuottavuutta tieteellisestä laadusta tinkimättä.

Toisen vaiheen moduulit, joissa toteutetaan rahoituspäätösten käsittely ja hankkeiden raportointi sekä integraatiot talousjärjestelmiin ja opetus- ja kulttuuriministeriön asianhallintaratkaisuihin, on määritelty kuluneen vuoden aikana ja järjestelmä on valmis käyttöönotettavaksi asianhallintayhteyttä lukuun ottamatta jo vuoden 2011 alkupuolella.

Uuden tutkimusrahoitusjärjestelmän toteutus on mahdollistanut Akatemian tutkimusrahoitusprosessin toimintatapojen uudistamisen ja tehostamisen.

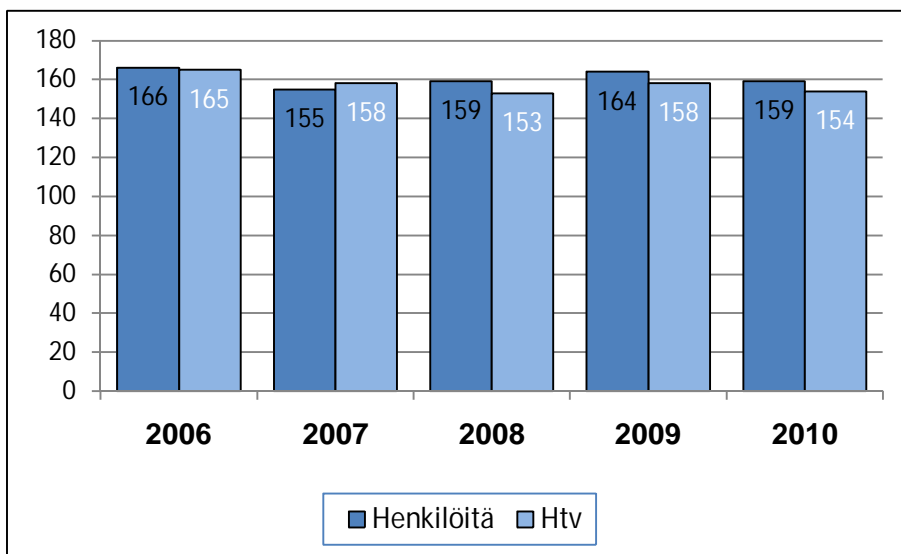
Laadunvarmistusjärjestelmän kehittäminen

Vuonna 2010 jatkettiin edellisenä vuonna käynnistettyä laadunvarmistusjärjestelmän kehittämistyötä, jonka tavoitteena on Akatemian strategian mukaisten ydin- ja tukitehtävien sekä niihin vaikuttavien tekijöiden, kuten johtamisen, suunnittelun, henkilöstön, kumppanuuksien, muiden resurssien ja tulosten laadun jatkuva parantaminen. Kehittämisessä pääpaino oli prosessien, erityisesti tutkimusrahoitus- ja toiminnan suunnitteluprosessien kuvaamisessa yhtenäiseen formaattiin. Kehittämisen tavoitteena oli myös yleisen laatutietoisuuden lisääminen. Akatemian johto on sitoutunut laatutyöhön ja koko henkilöstö osallistuu siihen.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.5.1 Henkilöstö

Vuoden 2010 lopussa Akatemian hallintoviraston henkilökuntaan kuului 159 henkilöä (164 henkilöä vuonna 2009) (kuvio 12.). Edellisten lisäksi 17 henkilöä oli virkavapaalla. Henkilöstön lukumäärä väheni 3 % vuoteen 2009 verrattuna. Akatemian henkilötyövuosien määrä oli 154 henkilötyövuotta, mikä on 2,5 % vähemmän kuin vuonna 2009 (158 htv vuonna 2009). Valtionhallinnon tuottavuusohjelman mukaisesti Akatemian tulee vähentää 20 henkilötyövuotta (4 htv/ vuosi) vuosien 2007 - 2011 aikana. Hallintoviraston henkilötyövuosiluku oli 151 ilman ulkopuolisilla varoilla (mm. ERA-Net – varoilla) palkattuja henkilöitä.

Kuvio 12. Henkilöstön määrä ja henkilötyövuodet (htv) vuosina 2006 – 2010

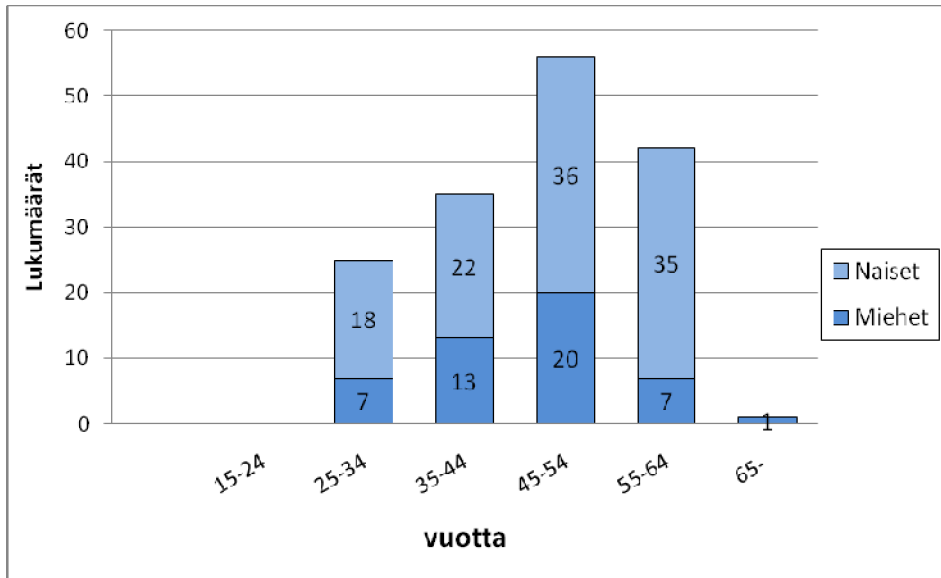
Vuonna 2010 toimintamomentilta oli palkattu 141,2 henkilötyövuotta, tutkimusmäärärahoista tutkimusohjelmien koordinoititehtäviin 10,2 henkilötyövuotta ja ulkopuolisilla varoilla (mm. ERA-Net) 2,8 henkilötyövuotta (vuonna 2009; 142,7 htv, 10,4 htv, ja 4,7 htv sekä vuonna 2008; 140,4 htv, 9,5 htv ja 3,5 htv).

Vuonna 2010 vakinaisessa palvelussuhteessa oli 118 henkilöä; 74 % ja määräaikaisessa palvelussuhteessa 41 henkilöä; 26 % (vuonna 2009; 122 henkilöä; 74 % ja 42 henkilöä; 26 % sekä vuonna 2008; 116 henkilöä; 73 % ja 43 henkilöä; 27 %).

Henkilöstöstä kokoaikaisia oli 143 henkilöä; 90 % ja osa-aikaisia 16 henkilöä; 10 % (vuonna 2009; 144 henkilöä; 88 % ja 20 henkilöä; 12 % sekä vuonna 2008; 145 henkilöä; 91 % ja 14 henkilöä; 9 %). Osa-aikaisten

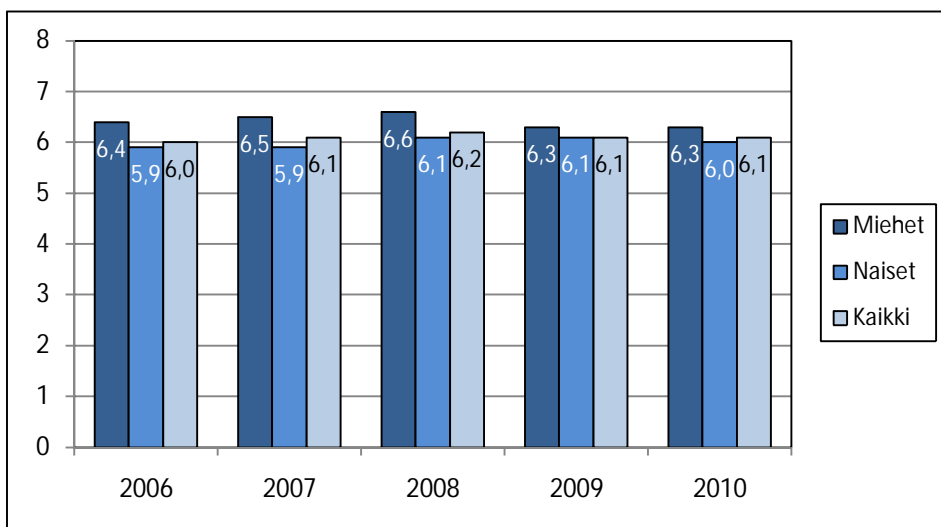
osuus henkilöstöstä laski vuoteen 2009 verrattuna. Pääosa osa-aikaisista oli osittaisella hoitovapaalla (56 %) sekä osa-aikaeläkkeellä tai osatyökyvyttömyyseläkkeellä olevia (38 %).

Miesten osuus (30%) henkilöstöstä nousi hieman vuoteen 2009 verrattuna (27 % vuonna 2008 ja 27 % vuonna 2009). Suomen Akatemian tasa-arvosuunnitelman tavoitteena on tasapuolisempi sukupuolirakenne kaikissa tehtävissä. Henkilöstön keski-ikä vuonna 2010 oli 46,5 vuotta (2009: 46,6 vuotta, 2008: 45,1 vuotta).

Kuvio 13. Henkilöstön ikärakenne sukupuolen mukaan vuonna 2010

Akatemian ikärakenteen perusteella on ennustettavissa monien jäävän eläkkeelle seuraavan kymmenen vuoden aikana (kuvio 13.).

Kuvio 14. Henkilöstön koulutustasoindeksi vuosina 2006 - 2010

Koulutustasoindeksi (kuvio 14.) on pysynyt korkeana viime vuosina. Tohtorin tutkinnon suorittaneiden osuus henkilökunnasta oli 26,4 %, ylemmän korkeakouluasteen suorittaneiden osuus 27,7 % ja alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osuus 10,1 %. Koulutustasoindeksi on laskettu valtiovarainministeriön henkilöstötilinpäätöksen käsikirjan (2001) mukaisesti:

Koulutustasoindeksin laskennassa kerrotaan eri koulutusasteen omaavien henkilöiden lukumäärät niiden koulutustasoindeksillä ja lasketaan näin saadut tulot yhteen eli (alemman perusasteen omaavien henkilöiden lkm x 1) + ylemmän perusasteen (ml. henkilöt, joilla koulutus on tuntematon) omaavien henkilöiden lkm x 2) + keskiasteen koulutuksen omaavien henkilöiden lkm x 3,5) + (alimman korkea-asteen koulutuksen omaavien henkilöiden lkm x 5) + (alemman korkeakouluasteen koulutuksen omaavien henkilöiden lkm x 7) + (ylemmän korkeakouluasteen omaavien henkilöiden lkm x 7) + (tutkijakoulutusasteen omaavien henkilöiden lkm x 8). Lopuksi jaetaan em. tulojen summa henkilöiden kokonaislukumäärällä, joka on em. eri koulutusasteiden omaavien henkilöiden lukumäärien summa.

1.5.2 Työhyvinvointi

Vuonna 2008 hyväksytyyn henkilöstöstrategian painopistealueita ovat osaaminen ja henkilöstösuunnittelu, työhyvinvointi ja työssä jaksaminen sekä esimiestyö ja johtaminen. Henkilöstöstrategian toimeenpanoa jatkettiin suunnitelman mukaisesti.

Suomen Akatemian työhyvinvointia ja työkykyä edistävästä toiminnasta vastaa TYHY -ryhmä, jossa on edustettuina työsuojelun, työterveyshuollon, henkilöstöhallinnon ja osaamisen kehittämisen asiantuntemus sekä eri henkilöstöryhmät. TYHY -toiminta perustuu vuosittain laadittavaan toimintasuunnitelmaan, työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan sekä työsuojelun toimintaohjelmaan. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevässä ja työkykyä kehittävässä, työ- ja toimintakyvyn heikkenemisen uhkaa lieventävässä toiminnassa. Akatemian TYHY-toiminta on aktiivista ja yhteisöllistä, ja sen tavoitteena on sekä fyysinen että psyykinen hyvinvointi. Henkilöstölle tarjottiin mm. ohjattuja liikuntatunteja omissa liikuntatiloissa sekä tuettuja hierontapalveluita, yhteisiä retkiä ja kulttuurikäyntejä. Valtionhallinnon tuottavuusohjelman mukainen henkilöstöresurssien niukkeneminen ja useat samanaikaiset muutokset kuitenkin lisäsivät entisestään työhyvinvointitoiminnan merkitystä.

TYHY- ja TTH kustannukset	2006	2007	2008	2009	2010
TYHY -kustannukset (euroa)	39 200	51 394	61 983	60 140	48 952
TTH -kustannukset (euroa)	84 400	97 805	104 475	101 865	87 203

Taulukko 13. TYHY -toiminnan ja työterveydenhuollon (TTH) kustannukset vuosina 2006- 2010

Työhyvinvointitoiminnan ja työterveydenhuollon kustannukset laskivat vuoteen 2009 verrattuna. Toteutuneista työterveydenhuollon kustannuksista (87 203 euroa) käytettiin ennalta ehkäisevään ja työkykyä ylläpitävään toimintaan yhteensä noin 28 000 euroa (vuonna 2009 n. 41 000 euroa). Kela-palautuksia ei ole vähennetty näistä kustannuksista.

1.5.3 Koulutus ja kehittäminen

Henkilöstöstrategian tavoitteena on, että henkilöstöllä on aikaa ja mahdollisuuksia strategialähtöiseen osaamisen kehittämiseen. Akatemian panostus henkilöstön osaamisen kehittämiseen näkyi erityisesti yhteisessä koulutuksessa. Tietojärjestelmä- ja toimintatapamuutokset edellyttivät henkilöstöltä paljon uuden oppimista. Henkilökohtaista osaamista ylläpidettiin ja kehitettiin myös osallistumalla oman alan tieteellisiin konferensseihin ja muuhun ulkopuoliseen koulutukseen. Myös työnohjauksella on tuettu henkilöstön osaamisen kehittämistä ja jaksamista.

Esimiestyöskentelyn kehittämistä tuettiin jatkamalla esimiesten työhajausta ja järjestämällä esimiehille keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista teemoista.

Yksiköt vastaavat henkilöstönsä omasta, henkilökohtaisiin kehityssuunnitelmiin perustuvasta koulutuksesta ja osaamisen kehittämisestä sekä yksikkökohtaisesta kehittämisestä.

Henkilöstökoulutuksen kustannukset olivat yhteensä 149 193 euroa (ei sisällä palkkakustannuksia), ml viraston yhteisen sekä yksikkökohtaisen koulutuksen ja kehittämisen. Henkilöstökoulutuksen kustannukset sisältäen koulutusajan palkkauskustannukset olivat 258 656 euroa (taulukko 14).

Koulutuskustannukset	2006	2007	2008	2009	2010
Euroa	371 000	511 491	394 988	386 000	258 656
Euroa/htv	2 248	3 237	2 582	2 443	1 680

Taulukko 14. Henkilöstökoulutuksen kustannukset vuosina 2006 – 2010 (sisältää koulutusajan palkkauskustannukset)

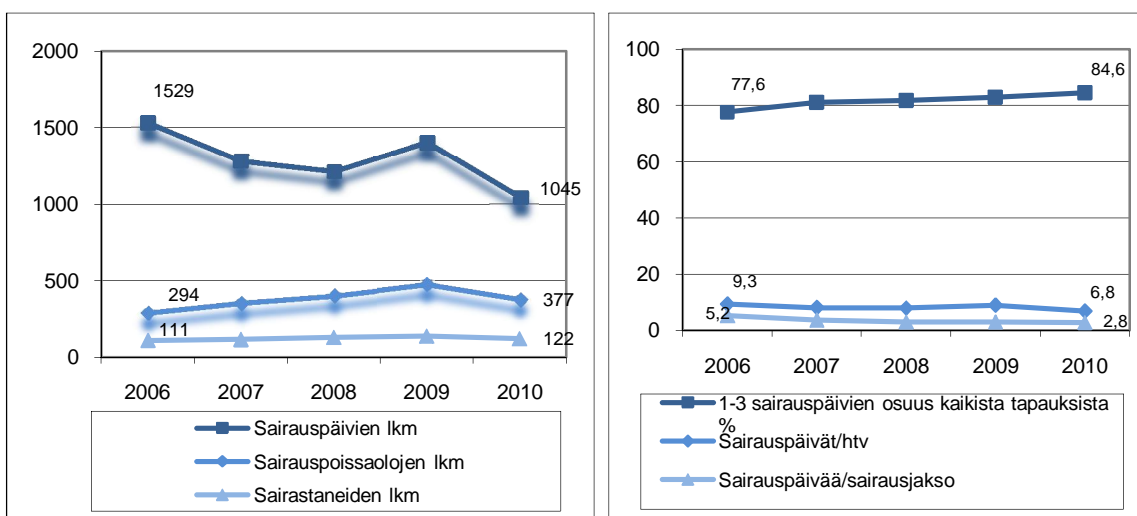
Koulutuspäivät	2006	2007	2008	2009	2010
Työpäiviä	900	1 183	1 000	830	646
Työpäiviä/htv	5,5	7,5	6,5	5,3	4,2

Taulukko 15. Henkilöstökoulutukseen käytetty aika vuosina 2006 - 2010

Vuonna 2010 henkilöstökoulutuksen ja -kehittämisen kustannukset laskivat edelliseen vuoteen verrattuna. Myös koulutukseen käytettyjen työpäivien lukumäärä laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna (taulukko 15). Henkilöstön koulutukseen käytetty aika laskettaessa henkilötyövuosina oli yhteensä noin 2,6 henkilötyövuotta.

1.5.4 Sairauspoissaolot

Vuonna 2010 sairauspoissaolot vastasivat 4,1 henkilötyövuotta (5,6 htv vuonna 2009). Sairauspoissaolojen määrä oli 6,8 sairauspäivää/ htv (2009: 8,9 sairauspäivää/ htv). Sekä sairauspäivien että sairauspoissaolojen lukumäärä ja pituus laskivat edellisestä vuodesta. Myös sairastaneiden lukumäärä laski. (Kuvio 15.).

Kuvio 15. Henkilöstön sairauspoissaolot vuosina 2006 – 2010

1.5.5 Vaihtuvuus

Henkilöstön vaihtuvuus nousi hieman vuonna 2010 lukuun ottamatta sisäistä vaihtuvuutta (taulukko 16.).

Henkilöstön vaihtuvuus	2006	2007	2008	2009	2010
Sisäinen vaihtuvuus	2,4	4,2	1,9	4,4	1,2
Lähtövaihtuvuus (eronneet)	4,8	10,2	8,4	3,1	6,7
Kokonaispoistuma	12,5	19,9	20,0	13,8	14,0
Tulovaihtuvuus	13,1	15,7	20,6	11,3	12,2

Taulukko 16. Henkilöstön lähtö- ja tulovaihtuvuus vuosina 2006—2010 (%)⁵

Työkyvyttömyyseläkkeelle ei jäänyt vuonna 2010 yhtään henkilöä (2009: 1, 2008: 0). Myöskään osatyökyvyttömyyseläkkeelle ei jäänyt yhtään henkilöä vuonna 2010 (2009: 1, 2008: 1). Vanhuuseläkkeelle jäi vuonna 2010 neljä henkilöä (2009: 3, 2008: 6).

1.5.6 Työvoimakustannukset

Henkilöstön arvo vuonna 2010 oli yhteensä 98 573 166 euroa⁶ (vuonna 2009 yhteensä 90 048 988 euroa). Kokonaistyövoimakustannukset ovat laskeneet viime vuoteen verrattuna noin 2,8 % (taulukko 17). Myös välilliset työvoimakustannukset laskivat viime vuoteen verrattuna lähes 17 % (taulukko 18).

Työvoimakustannukset	2006	2007	2008	2009	2010
Henkilöstön palkat	6 060 307	6 232 363	6 443 127	7 063 038	7 150 264
Sosiaaliturvan kustannukset	1 209 082	1 319 864	1 610 369	1 620 983	1 365 421
Työterveydenhuolto	84 400	97 805	104 475	101 865	87 203
Koulutuskustannukset	225 600	299 670	191 974	210 185	149 193
TYHY -toimintakustannukset	39 200	51 394	61 983	60 140	48 952
Kokonaistyövoimakustannukset(euroa)	7 618 589	8 001 096	8 411 928	9 056 211	8 801 033
Kokonaistyövoimakustannukset (htv)	46 173	50 640	54 979	57 318	57 150

Taulukko 17. Työvoimakustannukset vuosina 2006—2010

Välilliset työvoimakustannukset	2008	2009	2010
Välilliset työvoimakustannukset (euroa)	3 881 313	4 182 472	3 487 053
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %	79,5	79,2	76,3
Tehdyn työajan palkat (% palkkasummasta)	70,3	69,0	74,3

Taulukko 18. Välilliset työvoimakustannukset vuosina 2008—2010

⁵ *Sisäinen vaihtuvuus*: oman organisaation sisällä vuonna 2010 tehtäviä vaihtaneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus vuoden 2009 henkilöstöstä.

Lähtövaihtuvuus (eronneet): toisen työnantajan palvelukseen vuonna 2010 siirtyneiden henkilöiden lukumäärän osuus %-osuus vuoden 2009 lopun henkilöstöstä.

Kokonaispoistuma: kaikkien organisaation palveluksesta eronneiden tai palkattomalle virkavapaalle siirtyneiden yhteismäärän %-osuus vuoden 2009 lopun henkilöstöstä (harjoittelijat eivät mukana luvuissa eivätkä perhevapaalle/perhevapaalta siirtyneet)

Tulovaihtuvuus: palvelukseen otettujen uusien henkilöiden ja palkattomalta virkavapaalta palanneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus vuoden 2009 lopun henkilöstöstä (harjoittelijat eivät mukana luvuissa eivätkä perhevapaalle/perhevapaalta siirtyneet)

⁶ Henkilöstön arvo tietynä vuonna voidaan laskea kunkin vuoden vuositason tiedoista seuraavasti:

- lasketaan henkilöstön keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä (vuotta, mukana kaikki eläkelajit)
- vähennetään luvusta henkilöstön keski-ikä
- kerrotaan saatu luku henkilötyövuosien lkm:llä
- kerrotaan saatu luku tehdyn työajan keskimääräisellä vuosipalkalla (euroa/htv, tehdyn työajan palkat saadaan vähentämällä kokonaispalkkasummasta välilliset palkat)
- saatuun lukuun lisätään vuositason investoinnit työtyytyväisyyteen, työkuuntoon, henkilöstökoulutukseen ja muuhun osaamisen kehittämiseen sekä terveydenhoitoon

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Vuoden 2010 talousarviossa Suomen Akatemialle osoitettiin määrärahoja 297 miljoonaa euroa. Tutkimusrahoituksen siirtomenot maksettiin talousarviotileiltä 29.40.51.1 ja 29.40.53.1.

Talousarviotili	Käyttötarkoitus	Talousarvio 2009	Talousarvio 2010
28.60.01	EU:n kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (smr. 2 v.)	-	42 000
29.40.01	SA:n toimintamenot (smr. 2 v.)	36 171	9 420
29.40.51.1	Tutkimusmäärärahat (smr. 3 v.)	168 941	206 350
29.40.51.2	Kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien kuluihin (smr. 3 v.)	1 000	1 000
29.40.51.3	Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen (smr. 3 v.)	-	2 000
29.40.53.1	Tutkimusmäärärahat/Veikkausvoittovarot (amr.)	59 030	61 880
29.40.66	Rahoitusosuudet kv- järjestöille (amr.)	15 827	15 821
Yhteensä		280 969	296 513

Taulukko 19. Suomen Akatemian talousarvio 2010 (1 000 €).

Siirtomäärärahat

Aikaisemmilta vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli Akatemian talousarviotileillä käytettävissä yhteensä 131 miljoonaa euroa (109 miljoonaa euroa vuonna 2009).

Talousarviotili	Käyttötarkoitus	Käytettävissä
4.09.29.60.01	SA:n toimintamenot (smr. 2 v.)	12 204
4.08.29.60.50.1	SA:n tutkimusmäärärahat (smr. 3 v.)	59 948
4.08.29.60.50.2	SA:n tutkimusmäärärahat (smr. 3 v.)	465
4.09.29.60.50.1	SA:n tutkimusmäärärahat (smr. 3 v.)	57 355
4.09.29.60.50.2	SA:n tutkimusmäärärahat (smr. 3 v.)	1 000
Yhteensä		130 972

Taulukko 20. Suomen Akatemian siirtomäärärahat 1.1.2010 (1 000 €).

Toiminnan tulot

Vuonna 2010 Akatemian toimintamomentille kertyi tuloja yhteensä 453 092 euroa (812 178 euroa vuonna 2009). EU:n rahoittamista hankkeista saatavat tulot laskivat vuoteen 2009 verrattuna n. 0,4 milj. euroa, koska Akatemiassa koordinoitavat rahoitusosuudeltaan suuremmat hankkeet päättyivät vuoden 2009 lopussa. Vuonna 2010 EU:n rahoittamia hankkeita varten saatuja tuloja oli 206 178 euroa ja muita yhteisrahoitteisen toiminnan tuloja 52 383 euroa (Nordforsk:n Noria-Net -hankkeet). Kehitysmaatutkimuksen hankkeiden hallinnointia varten saadut tulot olivat 48 823 euroa. Muut tulot (yhteensä 145 708 euroa) olivat EU:lta, ESF:lta ja CERN:lta saatuja matkakorvauksia yhteensä 5 437 euroa, kulujen palautukset Palkeilta 876 euroa ja vuokratuloja 139 395 euroa (BONUS EEIG 83 570 ja muut vuokratulot 55 825).

Akatemia on tiedostanut ongelman liittyen siirtyviin eriin ja käynyt keskusteluja niin opetus- ja kulttuuriministeriön kuin suorituspaikkojenkin kanssa maksatuspyyntöihin liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi ja että hankkeille myönnetyt tutkimusmäärärahat tulevat suunnitelmien mukaan käytettyä.

Kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien kuluihin (momentti 29.40.51.2) vuoden 2010 talousarviossa myönnettiin enintään 1 000 000 euroa. Siitä käytettiin 5 515 euroa ja käyttämätön osuus 994 485 euroa siirrettiin vuodelle 2011. Vuodelta 2008 siirtynyt 465 400 euroa käytettiin kokonaan. Vuodelta 2009 siirtyneestä 1 000 000 euron määrärahasta käytettiin 479 687 euroa. Käyttämätön osuus 520 313 euroa siirrettiin vuodelle 2011. Yhteensä määrärahaa siirrettiin 1 514 798 euroa vuodelle 2011. Kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien kuluihin kohdennettua määrärahan tarvetta ja käyttöä selvitetään.

Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen (momentti 29.40.51.3) myönnettiin vuoden 2010 talousarviossa 2 000 000 euroa. Käyttämättä jäänyt määräraha siirrettiin vuodelle 2011.

Tutkimusmäärärahamomenteilta siirtyi vuodelta 2010 vuodelle 2011 yhteensä 212 623 346,23 euroa.

Tutkimushankkeiden rahoittamiseen ja tieteellisen tutkimuksen edistämiseen (momentti 29.40.53.1) oli vuoden 2010 talousarviossa 61 880 000 euroa, josta käytettiin 61 879 303 euroa.

Arviomäärärahaa 29.40.66, Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille, myönnettiin talousarviossa 15 193 000 euroa ja neljännessä lisätalousarviossa 628 000 euroa. Määräraha oli kokonaisuudessaan 15 821 000 euroa, josta käytettiin 15 820 940 euroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma on laadittu liikekirjanpidon periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan tuottoja kertyi 1,1 milj. euroa (2,6 milj. euroa vuonna 2009). Muutos johtui yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen pienenemisestä.

Toiminnan kulut olivat 22,5 milj. euroa (40,8 milj. euroa vuonna 2009). Muutos vuoteen 2009 nähden (n. 18,3 milj. euroa) johtui pääosin siitä, että Akatemiaturkijoiden ja Akatemiaprofessoreiden rahoitus maksettiin 1.1.2010 lukien toimintamäärärahojen sijasta tutkimusmäärärahoista, koska Suomen Akatemiasta annettun lain voimaan tullessa tutkimusvirat lakkasivat ja niihin perustuvat virkasuhteet päättyivät.

Siirtotalouden kulut olivat 181,9 milj. euroa (33,1 milj. euroa vuonna 2009). Ero vuoteen 2009 verrattuna johtui yliopistojen oikeudellisen aseman muuttumisesta ja siten yliopistoille maksettavan rahoituksen muuttumisesta siirtotalouden kuluksi vuoden 2010 alusta.

1.6.4 Tase

Tase on laadittu liikekirjanpidon periaatteiden mukaisesti.

Suomen Akatemian taseen loppusumma 31.12.2010 oli 3,5 milj. euroa (2,9 milj. euroa 31.12.2009). Muutos vuoteen 2009 nähden aiheutui mm. SARA-tietojärjestelmähankkeen aktivoinnista käyttö-omaisuuteen.

Vastaavaa

Vuonna 2010 taseessa oli aineettomissa hyödykkeissä ostettuja atk-ohjelmia 6 523 euroa. Edellis-vuoteen verrattuna vähennystä oli 5 079 euroa. Taseeseen tehtiin SARA-tietojärjestelmähankkeen aktivointi kesken-eräisenä käyttöomaisuushankintana 737 696 euroa. Aineellisista hyödykkeistä koneiden ja laitteiden vähennys oli 18 725 euroa ja kalusteiden vähennys 1 293 euroa.

Lyhytaikaisia saamia taseessa oli 2,31 milj. euroa (2,43 milj. euroa 31.12.2009), joista suurin osa oli yhteis-rahoitteisiin hankkeisiin (mm. Ulkoasiainministeriön kehitystutkimus ja EU:n rahoittamat hankkeet) liittyviä myynti- ja siirtosaamia.

Vastattavaa

Rahastojen pääomat koostuvat Uusiutuva tiede-rahastosta ja Professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitus – rahastosta.

Vieraan pääoman määrä oli tilinpäätöshetkellä 8,6 milj. euroa (11,5 milj. euroa 31.12.2009), joka koostuu lyhytaikaisesta vieraasta pääomasta. Syynä muutokseen, vuoteen 2009 verrattuna, oli Akatemiattutkijoiden ja Akatemiaprofessoreiden virkojen lakkauttamisesta johtuva lomapalkkavelan pienentyminen.

Ostovelat ovat pienentyneet 1,4 milj. euroa vuodesta 2009.

Siirtovelat pienentyivät 2,8 milj. euroa. Siirtovelat koostuvat lähinnä lomapalkkavelasta.

Muut lyhytaikaiset velat pienentyivät 0,8 milj. euroa edellisestä vuodesta. Muutos johtui EU-hankkeisiin liittyvistä eristä.

Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuudet

Momentilta 29.40.66 maksetaan Suomen kansainvälisiä maksuosuuksia, jotka perustuvat erillisiin sopimuksiin. Momentin määrärahaa käytettiin 15,2 miljoonaa euroa. Kansainvälisten järjestöjen jäsenosuudet vähenivät 0,2 % vuoteen 2009 verrattuna.

Järjestö	Vuosi 2010	Vuosi 2009	Muutos-%	Muutos Eur
CERN	11 303 785	11 354 790	-0,5	-51 005
EMBL	1 219 769	1 176 465	4	43 304
EMBC	213 205	202 712	5	10 493
EUI	322 702	306 884	5	15 818
ESO	2 137 000	2 196 000	-3	-59 000
ESRF	624 478	609 694	2	
YHTEENSÄ	15 820 940	15 846 545	-0,2	-25 606

Taulukko 19 Kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuudet

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Akatemian johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on lisätä toiminnan tuloksellisuutta tukemalla oikeisiin ja riittäviin tietoihin perustuvaa suunnittelua ja päätöksentekoa, tukea toiminnan laillisuuden toteutumista sekä käytettävissä olevien resurssien tarkoituksenmukaista sekä tehokasta kohdentamista ja käyttöä.

Suomen Akatemian johdon arviointi sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä ja sisäisen valvonnan tilasta ja olennaisimmista kehittämistarpeista perustuu COSO-ERM -menettelyyn. Vuonna 2010 sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioitiin toimintokokonaisuuden näkökulmasta. Riskien hallintakeinojen määrittely toteutettiin oleellisiksi arvioitujen riskialueiden osalta.

Vuonna 2010 sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioitiin toimintokokonaisuuden näkökulmasta. Systemaattisen riskienhallinnan avulla pyrittiin havaitsemaan riskit joiden toteutumista voidaan pitää mahdollisena ja jonka vaikutusta voi toteutuessaan pitää olennaisena. Riskienhallinnan tilan arviointi toteutettiin haastattelujen avulla joissa käsiteltiin riskienhallinnan nykytilaa ja tavoitetilaa sekä arvioitiin merkittävimpiä riskejä. Arvioidut riskialueet luokiteltiin ja priorisoitiin. Riskien hallintakeinojen määrittely toteutettiin oleellisiksi arvioitujen riskialueiden osalta. Riskialueiden seuranta on osa toimintaprosessien sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus toimii johdon tukena riskien tunnistamisessa, arvioinnissa ja hallinnassa sekä riskienhallinnan raportoinnissa. Sisäisen tarkastuksen suorittamat tarkastukset perustuvat riskiarviointeihin.

Tarkastukset kohdistuivat valtionavustusta saaviin organisaatioihin, valtion tutkimuslaitokseen sekä hallintoviraston sopimuskäytäntöjen arviointiin. Sisäisen valvonnan yhteisissä menettelyissä johdon valvontatoimenpiteitä ja seurannan perusteella tarvittavia toimenpiteitä tehostettiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnissa esitettyjä kehittämistoimenpiteitä toteutettiin kertomusvuoden aikana.

Akatemian sisäisen valvonnan kehittämisessä arvioidaan keskeisimmäksi tarpeeksi järjestelmällisen riskienhallintamenettelyn jatkokehittäminen ja sen nivominen osaksi organisaation toimintaa. Akatemia on tunnistanut oman toimintansa kehittämiskohteet ja ryhtynyt toimenpiteisiin sisäisen valvonnan tilan ja riskienhallinnan edelleen parantamiseksi. Riskienhallintajärjestelmä on osa vuotuista strategista suunnittelua, tulossuunnittelua, tavoitteiden asettamista ja toimeenpanoa.

Suomen Akatemian johto ja hallitus arvioivat, että Akatemian sisäisen valvonnan menettelyt olivat Suomen Akatemian talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset.

1.8 Arviointien tulokset

Hallintovirastossa toteutettiin vuotuinen esimiestyön arviointi. Vastausprosentti oli 69. Arviointi sisälsi viisi arvioitavaa osa-aluetta: Motivointi ja viestintätaidot, Tavoitteellisuus ja toiminnan organisointi, Luotettavuus, tasa-puolisuus ja oikeudenmukaisuus, Yhteistyökyky, kannustaminen ja palautteen antaminen sekä Yksikön voi-

mavaroista ja henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen. Tulokset pysyivät edelleen erittäin hyvinä, koko talon keskiarvot eri osa-alueilla vaihtelivat 3,6 - 3,9 välillä (arviointiasteikko 1-5).

Akatemia toteutti lisäksi johtamisjärjestelmän arvioinnin. Akatemiaan kohdistui vuoden 2010 aikana paljon muutoksia ulkopuolelta tulevien päätösten vuoksi (esimerkiksi uusi hallitus ja akatemiaturkijoiden muuttunut asema). Arvioinnin mukaan on tärkeää varmistaa, että Akatemia pystyy keskittymään ydintoimintaansa eli suomalaisen tieteen rahoituksen varmistamiseen - tähän nykyiset ongelmat eivät ole vaikuttaneet ainakaan vielä merkittävästi. Akatemian kaltainen perustutkimukseen ja pitkäaikaisiin tutkimushankkeisiin keskittynyt organisaatio ei voi tehdä kovin nopeita liikkeitä. Ongelmien ratkaisemisessa onkin pyrittävä täsmentämään kehittämistoimenpiteet, jotka pystytään toteuttamaan ja jotka aikaansaavat määritellyssä ajassa toivottuja muutoksia.

Toimenpide-ehdotukset johtamisjärjestelmän arvioinnista olivat: johtosäännön ja työjärjestyksen uudistaminen, kansainvälisen toiminnan selkiyttäminen ja uudelleen organisointi, strategisen tukiyksikön ja viestinnän uudelleen organisointi, rahoitusprosessin uudistaminen, byrokraatitalkoot ja tulosohjaajan ja Akatemian välisen ohjauksen selkiyttäminen.

Edellä mainittujen arviointien lisäksi osana Suomen Akatemian strategian ja sen toimenpideohjelman tarkistusta tarkistettiin Akatemian strategisen hankesalkun sisältöä. Strategiasta nousee kahdeksan erityistä kehittämisen kohdetta: vaikuttavuuden vahvistaminen ja osoittaminen, tutkimuksen vahvistaminen ihmiskunnan suurten haasteiden aloilla, osallistuminen kansallisen ja kansainvälisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmisteluun ja toteuttamiseen, kansainvälistymisen tehostaminen, strategisten kumppanuuksien vahvistaminen ja toimintamallien kehittäminen, rahoitusinstrumentti uudistuksen seuranta, johtamisjärjestelmä ja organisaatorakenne ja hallinnon kehittäminen.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Tehdyissä tarkastuksissa ei vuoden 2010 aikana ole havaittu väärinkäytöksiä.

2. TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Suomen Akatemia KIRJANPITOYKSIKÖN TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA)	Tilinpäätös 2010	Ventailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
11. Verot ja veronluonteiset tulot	17 594,02	18 291,62	18 291,62	0,00	100,00 %					
11.04.01. Arvonlisävero	17 594,02	18 291,62	18 291,62	0,00	100,00 %					
12. Sekalaiset tulot	80 726,61	6 500 000,00	39 721,55	6 460 278,45	0,61 %					
12.29.99. Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot	74 312,76	4 000 000,00	3 956,66	3 956 043,34	0,10 %					
12.39.04. Menojen ja siirrettyjen määrärahojen peruuksien	1 540,76	0,00	0,00	0,00	0,00 %					
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	4 873,09	2 500 000,00	35 764,89	2 464 235,11	1,43 %					
Tuloarviotilitt yhteensä	98 320,63	6 518 291,62	58 013,17	6 460 278,45	0,89 %					
Päälueen, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA)	Talousarvion 2010 määrärahojen käyttö vuonna 2010	Talousarvion 2010 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2010	Ventailu Tilinpäätös - Talousarvio	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot Edellisiltä vuosilta siirryneet	Käyttö vuonna 2010 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
29. Opetusministeriön hallinnonala	178 904 038,74	297 414 457,65	85 604 190,57	211 810 206,65	297 414 397,22	60,43	130 872 483,58	3 497 742 483,58	129 533 600,72	220 208 524,60
29.01.29. Opetusministeriön hallinnonalan avonllisäveromenot (avnomääräraha)	1 034 258,04	944 154,67	944 154,67	7 585 061,37	944 154,67			9 420 000,00	1 834 938,63	7 585 061,37
29.40.01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		9 420 000,00	1 834 938,63	7 585 061,37	9 420 000,00			209 350 000,00	5 124 854,72	204 225 145,28
29.40.51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)		209 350 000,00	5 124 854,72	204 225 145,28	209 350 000,00			206 350 000,00	5 119 340,16	201 230 659,84
29.40.51.1. Tutkimusmäärärahat		206 350 000,00	5 119 340,16	201 230 659,84	206 350 000,00			1 000 000,00	5 514,56	994 465,44
29.40.51.2. Kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien kuluhin		1 000 000,00	5 514,56	994 465,44	1 000 000,00			2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
29.40.51.3. Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen		2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00			61 879 302,98	61 879 302,98	61 879 302,98
29.40.53. Velkituksen ja rahanpääajien voittovarat tereen edistämiseen (avnomääräraha)		61 879 302,98	61 879 302,98		61 879 302,98			61 879 302,98	61 879 302,98	61 879 302,98
29.40.53.1. Suomen Akatemian käytettäväksi tutkimushankkeiden rahoittamiseen ja tieteellisen tutkimuksen edistämiseen		61 879 302,98	61 879 302,98		61 879 302,98			15 820 939,57	15 820 939,57	15 820 939,57
29.40.66. Rahoitusuudet kansainvälisille järjestöille (avnomääräraha)		15 820 000,00	15 820 939,57		15 820 939,57			36 171 000,00	36 171 000,00	36 171 000,00
29.60.01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		70 849 390,35			70 849 390,35			70 849 390,35	70 849 390,35	70 849 390,35
29.60.50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)		69 849 390,35			69 849 390,35			1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
29.60.50.1. Tutkimusmäärärahat		69 849 390,35			69 849 390,35			42 000,00	42 000,00	42 000,00
29.60.50.2. Kansainvälisen tieteellisten konferenssien ja kansallisten seminaarien kuluhin		1 000 000,00			1 000 000,00			42 000,00	42 000,00	42 000,00
28. Valtionvarainministeriön hallinnonala		42 000,00	42 000,00		42 000,00					
28.60.01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)		42 000,00	42 000,00		42 000,00					
Määrärahatilitt yhteensä	178 904 038,74	297 456 457,65	85 646 190,57	211 810 206,65	297 456 397,22	60,43	130 872 483,58	3 497 742 483,58	129 533 600,72	220 208 524,60

Valtion talousarvon toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä pääluokan tarkkuudella																			
Valtuudet ja niiden käyttö	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ²⁾	Uudet valtuudet	Usiutut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Vuoden n valtuudet		Käyttämättä n+1 T.A:ssa	Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve											
					Käytetty	Uusiutu		Määräraha-tarve 2011	Määräraha-tarve 2012	Määräraha-tarve 2013	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä							
Pääluokka 29																			
Aikaisempien vuosien valtuudet: 04-09xxxxx																			
Vuonna 2010 käytettävissä olleet valtuudet: 1065814																			
0465808	172 532 487				172 532 487		57 513	41 395											
0565809	175 527 360				175 527 360		62 640	483 524											
0665810	205 589 474				205 589 474		526	16 371 178	3 631 052	250 280									
0765811	225 260 237				225 260 237		29 763	38 664 142	36 283 888	460 910	8 230								
0865812	245 559 350				245 559 350		35 650	49 084 817	81 640 073	23 759 670	1 617 070								
0965813	258 497 245				258 497 245		29 755	46 478 131	102 899 299	60 089 660	29 861 760								
1065814	369 099 000				369 078 344		20 656	25 820 035	108 969 051	97 436 680	83 105 500								
Pääluokka 29																			
Aikaisempien vuosien valtuudet																			
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet																			
...																			
Pääluokka 29																			
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta																			
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾																			
- talonrakennushankevaluudet ⁴⁾																			
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta																			
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾																			
- talonrakennushankevaluudet ⁴⁾																			
Pääluokat yhteensä	1 282 966 153	369 099 000			1 652 044 497		236 503	176 943 222	333 423 363	181 997 200	114 592 560	41 082 590	671 095 713						
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta																			
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾																			
- talonrakennushankevaluudet ⁴⁾																			
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta																			
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾																			
- talonrakennushankevaluudet ⁴⁾																			

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tilauksen sopimushinta tai siromuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakanan enimmäismääränä määrätellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuotena käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuotena.

³⁾ Korkotukilainojen lainakanan enimmäismääränä tai valtionpääntien oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettujen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja pääluokat yhteensä) sisältää tällä tavoin määrättyjä valtuuksia.

⁴⁾ Talousarviolain 10 §:n 2 momentissa säädetyt laajaus- tai kustannusarvon perusteella myönnetty valtuudet. Erittely esitetään vain, jos pääluokka (ja pääluokat yhteensä) sisältää talonrakennushankevaluuksia.

Vuoden 2011 määrärahatarpeeseen on siirretty vuoden 2010 määrärahatarpeesta se osa, joka maksatusmenettelystä johtuen maksetaan vuoden 2011 alussa (n. 70,0 milj. euroa). Maksatusmenettelyssä vuoden viimeistä kolmannelta koskeva maksatuspyyntö maksetaan seuraavan varainhoitovuoden tammikuussa. Menot kirjautuvat maksupäätösperusteisesti sille kaudelle/varainhoitovuodelle, jona maksupäätös tehdään.

3. TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2010 - 31.12.2010		1.1.2009 - 31.12.2009	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	48 823,30		49 964,35	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	84 936,42		81 719,40	
Muut toiminnan tuotot	<u>963 791,68</u>	1 097 551,40	<u>2 464 022,65</u>	2 595 706,40
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-212 483,42		-267 894,62	
Henkilöstökulut	-6 762 995,63		-31 841 349,53	
Vuokrat	-1 927 378,31		-2 002 937,43	
Palvelujen ostot	-3 388 105,91		-3 690 148,23	
Muut kulut	-1 044 942,54		-1 259 280,04	
Poistot	-27 632,46		-37 073,81	
Valmistus omaan käyttöön	737 695,93		207 208,54	
Sisäiset kulut	<u>-9 874 630,86</u>	<u>-22 500 473,20</u>	<u>-1 879 351,59</u>	<u>-40 770 826,71</u>
JÄÄMÄ I		-21 402 921,80		-38 175 120,31
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoituskulut	<u>-103,62</u>	-103,62	<u>-1 027,21</u>	-1 027,21
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
JÄÄMÄ II				
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Käyttötalouden kulut kunnille	-56 910,96		-108 602,64	
Käyttötalouden kulut kuntayhtymille	-1 243 317,09		-2 217 916,11	
Käyttötalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	-105 580,01		-115 215,73	
Käyttötalouden kulut elinkeinoelämälle	-405 466,29		-612 142,94	
Käyttötalouden kulut yhteisöille	-3 523 469,05		-5 350 933,15	
Käyttötalouden kulut kotitalouksille	-3 104 072,15		-3 079 344,00	
Muut käyttötalouden kulut ulkomaille	-22 585 536,01		-21 772 673,86	
Siirtotalouden kulut yliopistoille	-150 988 956,29		-6 569,61	
Muut käyttötalouden kulujen palautukset	154 445,61	-181 858 862,24	113 761,17	-33 149 636,8
JÄÄMÄ III		-203 261 887,66		-71 325 784,39
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot				
Perityt arvonlisäverot	18 291,62		37 594,28	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-1 169 460,35</u>	<u>-1 151 168,73</u>	<u>-1 140 853,06</u>	<u>-1 103 258,78</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-204 413 056,39		-72 429 043,17

4. TASE

Suomen Akatemia KIRJANPITOYKSIKÖN TASE

	31.12.2010		31.12.2009	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	6 522,59		11 601,96	
Aineettomat hyödykkeet	944 904,47	951 427,06	207 208,54	218 810,50
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	34 877,22		32 117,91	
Kalusteet	844,80		3 379,20	
Muut aineelliset hyödykkeet	19 509,80	55 231,82	19 509,80	55 006,91
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS		1 006 658,88		273 817,41
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 595 386,93		1 779 661,38	
Siirtosaamiset	716 447,94		637 289,51	
Muut lyhytaikaiset saamiset	2 224,70		11 235,02	
Ennakkomaksut	0,00	2 314 059,57	0,00	2 428 185,91
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SJOITUKSET				
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Muut rahat ja pankkisaamiset	188 501,22	188 501,22	188 501,22	188 501,22
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		2 502 560,79		2 616 687,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 509 219,67		2 890 504,54

VASTATTAVAA	31.12.2010		31.12.2009	
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 162 960,32		-2 162 960,32	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-6 738 679,61		-9 647 215,39	
Pääoman siirrot	208 008 370,64		75 337 578,95	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-204 413 056,39	-5 306 325,68	-72 429 043,17	-8 901 639,93
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	255 969,95	255 969,95	250 531,87	250 531,87
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	539 250,59		458 916,80	
Ostovelat	3 850 712,26		5 237 692,12	
Tilivirastojen väliset tilitykset	200 849,78		721 183,58	
Edelleen tilittävät erät	175 103,77		467 913,23	
Siirtovelat	2 412 470,82		5 189 673,83	
Muut lyhytaikaiset velat	1 381 188,18	8 559 575,40	-533 766,96	11 541 612,60
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		8 559 575,40		11 541 612,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 509 219,67		2 890 504,54

5. LIITETIEDOT

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Yliopistojen oikeudellisen aseman muutoksen seurauksena myös Suomen Akatemian oli uudistettava tutkimusrahoituksen osoittaminen suorituspaikoille. Aiemmasta valtionhallinnon sisäisestä menojen kirjaamisoi-keudesta Akatemian vahvistamalle momentille luovuttiin, koska yliopistot siirtyivät valtion budjettitalouden ulkopuolelle.

Muutoksen myötä myös aiemmin Akatemian toimintamenoihin budjetoidut akatemiaprofessorin ja akatemiatutkijan virat lakkasivat olemasta virkoja ja ne muuttuivat määrärahoiksi. Muutoksen jälkeen akatemiaprofessorin ja akatemiatutkijan tehtävissä työskentelevät henkilöt ovat työsuhteessa tutkimuksen suorituspaikoissa eivätkä ole enää Akatemian palveluksessa.

Tutkimusmäärärahat välitetään kaikille suorituspaikoille 1.1.2010 lukien maksatusmenettelyllä. Yliopistoille ja ammattikorkeakouluille voidaan maksaa ennakkoa myönnetystä tutkimusmäärärahasta. Vuonna 2010 maksatuspyyntöjen käsittely oli suunniteltu tapahtuvaksi kolmesti vuodessa ja ennakkomaksatuspyyntöjen käsittely kerran vuodessa. Siirtyminen maksupäätösperusteiseen budjetointiin 1.1.2010 lukien siirtää hankkeen kolmannen maksatuserän (syys-joulukuu) kirjautumisen aina seuraavalle vuodelle.

Akatemian myöntämät tutkimusmäärärahat ovat valtionavustuslain mukaisesti erityisavustuksia. Laki edellyttää valtionavustusten hanke- eli päätöskohtaista käsittelyä. Tästä syystä myös ennakkomaksatus-pyyntö ja maksatuspyyntö käsitellään rahoituspäätöskohtaisesti.

Tilinpäätöksen liite 2: Nettotuetut tulot ja menot

Suomen Akatemian Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 2: Nettotuetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2010 määrärahojen käyttö vuonna 2010	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2010	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2010 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2010	Siirretty seuraavalle vuodelle
29.60.01.											
Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v.)	36 983 177,94										
	812 177,94										
	36 171 000,00										
29.40.01.											
Suomen Akatemian toimintamenot	0,00	10 132 000,00	2 116 624,78		9 701 686,15						
	0,00	712 000,00	281 686,15		281 686,15						
	0,00	9 420 000,00	1 834 938,63	7 585 061,37	9 420 000,00	0,00			9 420 000,00	1 834 938,63	7 585 061,37
								12 203 641,22	12 203 641,22	12 203 282,96	0,00

Tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Suomen Akatemialla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 3.

Tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Suomen Akatemia

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetusministeriön hallinnonala		
Vuosi 2008		406,24
29.60.50.1.		
Suomen Akatemian		
Suomen Akatemian		
Tutkimusmäärärahat		
Vuosi 2009		
29.60.01.		358,26
Suomen Akatemian Toimintamenot		
Pääluokat yhteensä		764,50
Vuosi 2008		406,24
Vuosi 2009		358,26

Tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Suomen Akatemia

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2010	2009
Henkilöstökulut	5 708 966,61	26 336 803,55
Palkat ja palkkiot	8 229 648,10	25 862 815,47
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-2 520 681,49	473 988,08
Henkilösivukulut	1 054 029,02	5 504 545,98
Eläkekulut	1 357 791,33	4 572 608,36
Muut henkilösivukulut	-303 762,31	931 937,62
Yhteensä	6 762 995,63	31 841 349,53
Johdon palkat ja palkkiot, josta	0,00	0,00
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00
Johto	480,00	480,00
Muu henkilöstö	3820,00	3800,00
Johdon palkkoja ei pystytä esittämään.		

Tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suomen Akatemia

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden

taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

Kansallisuusomaisuutta tilivirastolla ei ole.

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo €tai %
112 Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5	20	0
125-126 Koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet	tasapoisto	5	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
1281 Taide-esineet	-	-	-	-
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	tasapoisto	5	20	0
130 Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-

Vähäiset omaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

¹⁾ Jos kyseessä on substanssipolito, sarakkeeseen merkitään - .

Tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä	
	Aineettomat oikeudet 1120-1129	Muut pitkävaikutteiset menot 1140-1149	Keskeneräiset hankinnat 1191	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	
Hankintameno 1.1.2010	383 933,05	1 551 202,78		1 935 135,83	
Lisäykset	0,00	0,00	944 904,47	944 904,47	
Vähennykset	50 349,41	0,00		50 349,41	
Hankintameno 31.12.2010	333 583,64	1 551 202,78	944 904,47	2 829 690,89	
Kertyneet poistot 1.1.2010	366 047,68	1 551 202,78		1 917 250,46	
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00		0,00	
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	11 362,28	0,00		11 362,28	
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	15 342,88	0,00		15 342,88	
Tilikauden arvonalennukset	0,50	0,00		0,50	
Kertyneet poistot 31.12.2010	377 409,96	1 551 202,78	0,00	1 928 612,74	
Arvonkorotukset	0,00	0,00		0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	6 522,59	0,00	0,00	6 522,59	
	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä	
	Koneet ja laitteet 1255-1269	Kalusteet 1270-1279	Muut aineelliset hyödykkeet 1280-1289	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	Käyttöomaisuus yhteensä
Hankintameno 1.1.2010	1 004 235,84	621 872,64	41 173,04	1 667 281,52	3 602 417,35
Lisäykset	27 924,57	0,00	0,00	27 924,57	972 829,04
Vähennykset	13 286,84	0,00	0,00	13 286,84	63 636,25
Hankintameno 31.12.2010	1 018 873,57	621 872,64	41 173,04	1 681 919,25	4 511 610,14
Kertyneet poistot 1.1.2010	949 007,16	615 959,04	21 663,24	1 586 629,44	3 503 879,90
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	48 275,20	5 068,80	0,00	53 344,00	64 706,28
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	32 302,34	16 778,45	0,00	49 080,79	64 423,67
Tilikauden arvonalennukset	0,83	0,00	0,00	0,83	1,33
Kertyneet poistot 31.12.2010	997 282,36	621 027,84	21 663,24	1 639 973,44	3 568 586,18
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	34 877,22	844,80	19 509,80	55 231,82	1 006 658,88

Tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Suomen Akatemia

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2010	2009	Muutos 2010 – 2009
Korot euromääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	0,00	0,00	0,00
Osingot	0,00	0,00	0,00
Liikelaistosten voiton tuloutukset	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00
Rahoituskulut	2010	2009	Muutos 2010 – 2009
Korot euromääräisistä veloista	103,62	665,34	-561,72
Korot valuuttamääräisistä veloista	0,00	0,00	0,00
Emissio-, pääoma- ja kurssierot veloista	0,00	0,00	0,00
SWAP-maksut veloista	0,00	0,00	0,00
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	361,87	-361,87
Rahoituskulut yhteensä	103,62	1027,21	-923,59
Netto	-103,62	-1027,21	923,59

Tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 9

Tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 10

Tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 11

Tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

Suomen Akatemiassa ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 12

Tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2010	Varat 31.12.2009	Käyttötarkoitus
Uusiutuva tiede-rahasto	20 393,99	20 393,99	Eryteisesti nuorten innostaminen tieteelliseen tutkimustyöhön sekä uusien avauksien tuominen suomalaiseen tiedeyhteisöön.
Professori Holger Frykenstedtin testamenttilahjoitus	235 575,96	230 137,88	Suomalaisen kulttuurin, ruotsalaisen 1700-luvun tai ruotsalaisen romantiikan alan ansiokkaiden opiskelijoiden tukeminen.
Yhteensä	255 969,95	250 531,87	

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Suomen Akatemialla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 14

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Suomen Akatemialla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 15

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Suomen Akatemialla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 16

Suomen Akatemian tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Suomen Akatemialla ei ole ilmoitettavaa liitteeseen 17

6. ALLEKIRJOITUKSET

Suomen Akatemian hallitus on hyväksynyt Suomen Akatemian tilinpäätöksen vuodelta 2010 Helsingissä 8. maaliskuuta 2011.

Suomen Akatemian hallitus 2010 – 2012

Arto Mustajoki

Aila Lauha

Markku Mattila

Erkki Oja

Paavo Pelkonen

Aino Takala

Tuula Tamminen

Päivi Törmä

LIITE Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Akatemian välisen tulossopimuksen liite päivitettyinä siten, että se sisältää toteumatiedot vuosilta 2007–2010

YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Suomen Akatemian toiminta parantaa suomalaisen tutkimuksen laatua, kansainvälistä tunnettuutta sekä vahvistaa tutkimuksen yhteiskunnallista arvostusta. Akatemia edistää tutkimuksen uusiutumista, luo edellytyksiä tutkimuksen monimuotoisuudelle sekä edistää tutkimustulosten laajamittaista hyödyntämistä yhteiskunnan parhaaksi.

VAIKUTUSTAVOITTEET

Suomen Akatemia toteuttaa hallitusohjelmassa, hallituksen strategia-asiakirjassa, valtioneuvoston koulutuksen ja yliopistoissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa sekä valtioneuvoston periaatepäätöksessä julkisen tutkimusjärjestelmän rakenteellisesta kehittämisestä asetettuja tavoitteita sekä muita Akatemialle asetettuja strategisia tavoitteita.

Akatemia edistää tutkimusrahoituksellaan tutkimuksen laatua, tutkijanuran kehittymistä sekä tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistumista.

Akatemia toimeenpanee uuden yliopistolain ja akatemialain edellyttämät toimenpiteet.

(I) Tutkimuksen laatu vahvistuu

Suomen Akatemia edistää kansainvälisesti korkeatasoista ja eettisesti kestävästä tutkimuksesta, tutkimuksen uusiutumista, uusia monitieteisiä ja tieteidenvälisiä tutkimusaiheita ja lähestymistapoja etsivää tutkimusta, tutkimusalojen laajan osaamisohjan vahvistamista yhteiskunnassa sekä tieteellisten läpimurtojen syntymistä.

Toiminnallista tuloksellisuutta kuvaavia tunnuslukuja (I)

Myöntöjen osuus tutkijälähtöisessä hankerahoituksessa (yleiset tutkimusmäärärahat)

- lkm:stä laskettuna, %

toteuma 2007	27	toteuma 2008	28	toteuma 2009	22	tavoite 2010	27
						toteuma 2010	18

- rahamäärästä laskettuna, %

toteuma 2007	21	toteuma 2008	22	toteuma 2009	14	tavoite 2010	21
						toteuma 2010	16

Kilpaillun tutkimusrahoituksen hakemusarvioinnin korkea taso ja riippumattomuus tutkijälähtöisessä hankerahoituksessa (yleiset tutkimusmäärärahat)

- ulkomaisten osuus kaikista käytetyistä asiantuntijoista, %

toteuma 2007	91	toteuma 2008	95	toteuma 2009	95	tavoite 2010	91
						toteuma 2010	97

Asiantuntijapaneelien lausuntojen arvosanjakaumat tutkijälähtöisessä hankerahoituksessa (yleiset tutkimusmäärärahat)

- kahden korkeimman arvosanan osuudet rahoitetuissa hakemuksissa, %

toteuma 2007	98	toteuma 2008	84	toteuma 2009	80	tavoite 2010	96
						toteuma 2010	94

(II) Tutkijanura kehitty

Suomen Akatemia tukee kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkijakunnan kehittymistä, uusiutumista ja monipuolistumista sekä lisää tutkijanuran houkuttelevuutta.

Myöntöjen osuus tutkijanuraa edistävässä rahoitusmuodoissa

- akatemiattutkijat (myöntöjen osuus), lkm:stä laskettuna, %

toteuma 2007	12	toteuma 2008	11	toteuma 2009	15	tavoite 2010	12
						toteuma 2010	13

- tutkijatohtorin projekti (myöntöjen osuus), lkm:stä laskettuna, %

toteuma 2007	25	toteuma 2008	26	toteuma 2009	23	tavoite 2010	25
						toteuma 2010	21

Hakemusarvioinnin korkea taso ja riippumattomuus tutkijanuraa edistävässä hauissa (akatemiattutkijat ja tutkijatohtorin projekti)

- ulkomaisten arvioitsijoiden osuus kaikista käytetyistä asiantuntijoista (%)

toteuma 2007	91	toteuma 2008	92	toteuma 2009	91	tavoite 2010	91
						toteuma 2010	96

Tutkijaliikkuvuus Akatemian rahoittamissa hankkeissa (tutkijankoulutus ja tutkijoiden työskentely ulkomailla)

- tutkijoiden vierailukuukaudet ulkomailla, lkm

toteuma 2007	1 252	toteuma 2008	1 103	toteuma 2009	1 300	toteuma 2010	-
--------------	-------	--------------	-------	--------------	-------	--------------	---

(III) Tieteen asema ja näkyvyys vahvistuvat

Suomen Akatemia edistää tieteen ja tutkimuksen asemaa sekä rahoittamansa tutkimuksen tulosten ja asiantuntemuksen hyväksikäyttöä julkisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämässä hyvinvoinnin, sivistyksen ja kulttuurin edistämiseksi sekä yhteiskunnan kilpailukykyä parantamiseksi.

Tieteen monipuolisuuden ja tason osoittaminen

- toteutetut tutkimusohjelmien loppuarvioinnit ja tutkimus- ja tieteenala-arvioinnit, lkm

toteuma 2007	5	toteuma 2008	5	toteuma 2009	5	tavoite 2010	3
						toteuma 2010	4

- Etsi Xpertti -palvelu, käyttäjien (toimittajien) määrä, käyntikertoja palvelussa

toteuma 2007	5 058	toteuma 2008	3 112	toteuma 2009	3 101	tavoite 2010	4 000
						toteuma 2010	2 845

- Tiedekilpailu Viksu, osanottajien lkm

toteuma 2007	176	toteuma 2008	159	toteuma 2009	162	tavoite 2010	200
						toteuma 2010	160

(IV) Strategiset kumppanuudet vahvistuvat

Strategiset kumppanuudet ovat Suomen Akatemian tärkeä keino tutkimuksen laadun vahvistamiseksi, tutkijanuran kehittämiseksi sekä tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistamiseksi.

Yhteistyö kansallisten rahoittajien kanssa

- yhteisrahoitteiset, käynnissä olevat tutkimusohjelmat kotimaisten rahoittajien kanssa, lkm:stä laskettuna %

toteuma 2007	60	toteuma 2008	57	toteuma 2009	57	tavoite 2010	55
						toteuma 2010	42

Yhteistyö kv. rahoitusorganisaatioiden kanssa

- käynnissä olevat tutkimusohjelmat, joissa sopimuksiin perustuvaa kansainvälistä rahoitusyhteistyötä, lkm

toteuma 2007	4	toteuma 2008	6	toteuma 2009	6	tavoite 2010	11
						toteuma 2010	9

- käynnissä olevat EU-rahoitusohjelmat (ERA-Net), lkm

toteuma 2007	16	toteuma 2008	16	toteuma 2009	16	tavoite 2010	16
						toteuma 2010	15

- käynnissä oleva pohjoismainen rahoitusyhteistyö (NORIA-NET), lkm

toteuma 2007	0	toteuma 2008	4	toteuma 2009	6	tavoite 2010	6
						toteuma 2010	8

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavia tunnuslukuja

Rahoitustoiminnan kokonaiskäsittelykustannusten osuus rahoituspääteistä, (%)

Rahoitusmuotoon käytetty kokonaiskäsittelytyöaika euroina jaettuna rahoitusmuodon voimassa olevalla hankekannan euromäärällä kyseisenä vuonna.

Rahoitusmuodot	toteuma 2007	toteuma 2008	toteuma 2009	tavoite 2010	toteuma 2010
- tutkimusohjelmat	1,6	1,8	1,8	1,8	1,4
- huippuyksikköohjelmat	0,4	0,7	**)	0,7	0,8
- tutkimusvirat/tutkijantehtävät	0,8	0,7	0,5	0,5	0,3
- yleinen tutkimusmääräraha	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5
- tutkijatohtorin projekti	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
- tutkijakoulut *)	1,1	2,3	2,3	2,3	**)

*) sis. vuodesta 2008 tutkijakoulupaikkojen käsittelykustannuksia. Tutkijakoulupaikkojen rahoitus on yliopistojen toimintamomentilla.

***) ei kohdistettu käsittelykustannuksia

Rahoitustoiminnan kokonaiskäsittelykustannusten osuus hakemuksista (€)

Yksikkökustannukset euroa/hakemus. Rahoitusmuodon rahoituspäätöksiin käytetty työaika euroina jaettuna hakemusten määrällä (hakemusten määrässä käytetty kolmen vuoden keskiarvoja).

Rahoitusmuodot	toteuma 2007	toteuma 2008	toteuma 2009	tavoite 2010	toteuma 2010
- tutkimusohjelmat	2 308	3 186	3 656	3 000	5 483
- huippuyksikköohjelmat	*)	7 023	*)	6 000	9 939
- tutkimusvirat/tutkijantehtävät	1 032	1 065	1 455	1 000	1 435
- yleinen tutkimusmääräraha	962	1 191	2 189	1 000	1 626
- tutkijatohtorin projekti	943	1 212	1 464	1 200	824
- tutkijakoulut **)	1 110	*)	1 239	1 300	*)

*) ei kohdistu hakua

***) sis. vuodesta 2008 lähtien tutkijakoulupaikkojen käsittelykustannuksia. Tutkijakoulupaikkojen rahoitus on yliopistojen toimintamomentilla.

Keskimääräinen myönnetty rahoitus (yleiset tutkimusmäärärahat)

toteuma 2007	269 500	toteuma 2008	289 500	toteuma 2009	410 500	tavoite 2010	500 000
						toteuma 2010	627 000

vuodesta 2010 alkaen siirretty kokonaiskustannusmalliin

Tutkimushankkeiden keskimääräinen kesto (yleiset tutkimusmäärärahat)

toteuma 2007	3,7	toteuma 2008	3,7	toteuma 2009	3,7	tavoite 2010	4,5
						toteuma 2010	3,7

Vähintään 4-vuotisten tutkimushankkeiden osuus kaikista tutkimushankkeista, % (yleiset tutkimusmäärärahat)

toteuma 2007	69	toteuma 2008	68	toteuma 2009	72	tavoite 2010	80
						toteuma 2010	76

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Hallinnon laadun kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi ja arvioimiseksi Suomen Akatemiassa otetaan käyttöön laadunvarmistusjärjestelmä.

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavia tunnuslukuja**Tutkijantehtävät (akatemiaprofessorit) lkm**

toteuma 2007	40	toteuma 2008	40	toteuma 2009	41	tavoite 2010	41
						toteuma 2010	41

Tutkijantehtävät (akatemiattutkijat) lkm

toteuma 2007	260	toteuma 2008	267	toteuma 2009	280	tavoite 2010	280
						toteuma 2010	282

Tutkijatohtorin projektit, lkm

toteuma 2007	454	toteuma 2008	490	toteuma 2009	490	tavoite 2010	450
						toteuma 2010	507

Käsitellyt tutkimusrahoitushakemukset, lkm:

toteuma 2007	4 820	toteuma 2008	4 228	toteuma 2009	4 410	tavoite 2010	3 800
						toteuma 2010	4 017

Laadunvarmistusjärjestelmän kehittäminen

A) kehittämissyötä ei ole aloitettu B) kehittämissyö on aloitettu C) laadunvarmistusjärjestelmä on valmistunut D) laadunvarmistusjärjestelmä on otettu käyttöön

toteuma 2007	A	toteuma 2008	B	toteuma 2009	B	tavoite 2010	D
						toteuma 2010	C

HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Akatemia kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja -hyvinvointi. Akatemia arvioi ja kehittää toimintansa laatua ja tehokkuutta, jotta se pystyy mahdollisimman hyvin toteuttamaan toiminta-ajatustaan ja strategisia tavoitteitaan muuttuvassa toimintaympäristössä.

Henkilöstöstrategian tärkeimpiä kehittämissyöitä tulosopimuskaudella ovat: esimiestyö ja johtaminen, osaaminen ja henkilöstösuunnittelu sekä työhyvinvointi ja työssä jaksaminen.

Henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä kuvaavia tunnuslukuja**Htv-tiedot**

toteuma 2007	158	toteuma 2008	153	toteuma 2009	158	tavoite 2010	150
						toteuma 2010	154

Työhyvinvointibarometri

toteuma 2007	3,6	toteuma 2008	3,6	toteuma 2009	3,6	tavoite 2010	3,6
						toteuma 2010	-

Sairauspäivien lkm/htv

toteuma 2007	8,1	toteuma 2008	10,6	toteuma 2009	8,9	tavoite 2010	8,5
						toteuma 2010	6,8

Koulutuspäivien lkm/htv

toteuma 2007	7,5	toteuma 2008	6,5	toteuma 2009	5,3	tavoite 2010	8
						toteuma 2010	4,2